

No 187.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Rocha W.
Niedz. św. Jacka W.
Pon. św. Firmina B.
Wt. św. Maryana.
Śr. św. Bernarda Op.
Czw. św. Joanny.
Piąt. Symforyana.

Wschód słońca godz. 4 m. 44
Zachód słońca godz. 7 m. 23
Dług dnia godz. 14 m. 39
Cień dnia godz. 2 m. 06

CENA PRENUMERATY:

W ŁÓDZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40.
Półrocznie „ 3 „ 76

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 593

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sobota, dnia 16 sierpnia 1913 r.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minko
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-ej po południu

CENY OGŁOSZENI: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Merkrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rab. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rab. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przeddzień święta lub po święcie.

POLONIA PALACE HOTEL

ALEJE JEROZOLIMSKIE № 53,

wprost Dworca Wiedeńskiego. Adres telegraficzny i telefoniczny Polonia-Warszawa.

KAWIARNIA wykwintnie urządzona ze specjalnym stylowym salonem dla pań. Osobna sala bilardowa z 6 bilardami i bilardem do match'ów, oraz pokój do szachów i domina. Kawa na sposób wiedeński oraz dla amatorów spreparowana po turecku. Ciastka i pieczywo własnego wyrobu na sposób paryski. Specjalne napoje amerykańskie z naturalnych win, likierów i soków.

Wielki wybór czasopism krajowych i zagranicznych.

2241

Codziennie wieczorem koncert artystyczny własnej orkiestry.

Warszawskie Przedsiębiorstwo

Czyszczenia szyb i iroterowania posadzek oraz sprzątnięcia biur i mieszkań

pod firmą **W. KRAKOWSKI**

od Lipca r. b. przeniesione zostało na

ulicę PIOTRKOWSKĄ № 84, m. 7. Telefon 14-15.

2089

Gimnazjum męskie

z wszystkimi
prawami gimna-
zyów rządowych

**B. BRAUNA, Kancelarya, Rynek
Targowy № 4.**

Egzaminy rozpoczynają się dnia 29 sierpnia w własnym lokalu przy ul. Dzielnej № 57 (róg Składowej). Przy gimnazjum egzystuje klasa wstępna niższa, do której przyjmuje się kandydatów od 7—9 lat i klasa elementarna dla chłopców, nieumiejących jeszcze czytać i pisać; od lat 6-8. Dla biedniejszych opłata półroczna rb. 40 i 30.

2496

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielnie pokoje i ogólny sale) i przychodnich. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11 1/2—1 1/2 w południe i 7 1/2—8 1/2 wieczorem, w nie-nziele i święta od 8—10 rano i od 12 1/2—1 1/2 po połud Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie. 415

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Szanowną publiczność, że w dniu dzisiejszym 16 b. m. otworzyłem

2505

skład szkła, kryształów, porcelany i t. d.

Z poważaniem

Karol Bogusławski, ul. Piotrkowska 100.

Gimnazjum Polskie

Tow. „UCZELNIA“ (ul. Nowocegielińska № 9).

Podania przyjmuje kancelarya szkoły codziennie od godz. 10-ej do 12-ej. Otwartą zostanie klasa podwstępna, do której przyjmowani będą kandydaci bez egzaminów. Egzaminy wstępne rozpoczną się 1-go września b. r., o godz. 9-ej rano. 2107

Kredyt a robotnicy.

Pod takim tytułem „Dziennik Kujawski“ w jednym z ostatnich numerów pomieścił ciekawy artykuł wstępny na temat konieczności stworzenia robotniczych organizacji kredytowych.

„Obecny ruch robotniczy—pisze autor artykułu—posiada organizacje robotnicze w Austrii dla zwalczania kapitału w dwóch jego formach: Związki zawodowe, występujące przeciw kapitałowi przemysłowemu i konsumy walczące z kapitałem handlowym. Tymczasem kapitał finansowy lichwiarski ma dziś olbrzymie wpływy i przez banki, przez konsorcya bankowe rządzi całym przemysłem. Wobec tego rodzaju kapitału robotnik stoi bezbronny;

Ruch zawodowy, wreszcie współdzielczy zaprzętnęły uwagę robotnika nowoczesnego na szereg dziesięcioleci i o kredycie w szeregach robotniczych nie było mowy.

Faktem jest, że robotnik oszczędza, składa czasami trochę grosza na starość, na wypadek choroby, na posag dla córki i t. p. Po kilku jednak latach musi te oszczędności odbierać z kasy i wydawać.

Z tego jednak nie wynika, że te drobne oszczędności są w ogólnej sumie nieznaczne. Zlewając się w wielkich rezerwach kas i banków, tworzą dla kapitalistów poważne źródło kredytu.

Oto parę cyfr:

Pocztowa kasa oszczędności w Austrii sama liczyła przy końcu 1910 roku 2 1/2 milionów właścicieli wkładek oszczędności, których suma wynosiła 1/4 miliarda. Ponieważ przeciętny „majątek“, złożony w kasie, wynosi około 120 koron, jasnym jest, że klienci kasy są przeważnie robotnicy i dostarczają sum ogromnych.

Tak samo i wiedeńskie kasy oszczędności, gminne i mieszczańskie, miały w 1904 roku 4 miliony klientów i blisko 6 miliardów koron wkładek w gotówce; tymczasem około 40 proc. wszystkich właścicieli wkładek miało kwoty, nie

ŚLUSZORÓPOTOK, RZERZĄCZKĘ ZAPALENIE PĘCZERZA MOCZOWEGO I INNE CIERPIENIA DRÓG MOCZOWYCH

leczy SZYBKO i SKUTECZNIE jedyny środek zalecany przez wszystkich lekarzy **EUMICTINE** (zapewniający dyskr.) z laboratorium D-ra M. Leprince w Paryżu. Dawka: 8—12 pigulek dziennie. Sprzedaż 2471 we wszystkich aptekach.

Znakomity środek odżywczy

KEFIR ZYCKIEGO

nagrodzony trzema złotymi medalami i jednym srebrnym poleca **Apteka W. DAMIELECKIEGO.**

Łódź, Piotrkowska 127, tel. 12-95.

420r

Dr. L. W. OLSZEWSKI

Ewangelicka 5.

2028

CHOR. WEWN. SPEC.: ŻOŁĄDEK i KISZKI.

Przyjmuje po powrocie z Berlina do 10 rano 14—6 p. p.

przewyszczać 200 koron. Zaś 69 procent miało wkładki do 1,000 koron.

Jest rzeczą jasną, że i tu leży sporo pieniędzy robotniczych.

Dalej idą kasy Schulze-Delischa i Raiffeisena; wykazują stan wkładek 2 $\frac{1}{4}$ miliarda. Co prawda, są to przeważnie pieniądze drobnej burżuazji i chłopów. Nie brak jednak i tu milionów pieniędzy robotniczych.

W powyższych wypadkach robotnik jest niejako wierzycielem—pożycza bowiem de facto swe pieniądze zaoszczędzone kapitalistom. Robotnik jednak także potrzebuje kredytu sam. Gdzie go otrzymuje?

Każdemu są znane niezwykle ciężkie warunki, pod którymi może robotnik dostać pieniędzy w czasie choroby, wyjazdu na wieś dla poratowania zdrowia, wysłania syna do zakładu naukowego, kupna jakiegoś sprzętu (maszyny do szycia) etc. Pokątny lichwiarz, kramikarz, lombard, kupiec, sprzedający na raty — oto źródła robotniczego kredytu, źródła trudne, niebezpieczne.

Jak widzimy, robotnik pod względem kredytowym musi raz się wreszcie wyzwolić i to jednocześnie jako kredytodawca i jako kredytobiorca.

Nie powinien ani swych pieniędzy znosić do nieswoich instytucji, ani też płacić kapitalistom olbrzymich procentów za udzielony drobny kredyt. Spójrzmy na chłopów niemieckich, jak tam rozwinęły się instytucje kredytowe!

W roku 1910 w Austrii liczone 7,000 stowarzyszeń Raiffeisena z 862 tysiącami członków i 693 milionów wkładek!

Jeżeli do potrzeb poszczególnego robotnika dodamy potrzeby robotniczych organizacji, zobaczymy, jaką nagłą sprawą stało się założenie wielkich kredytowych instytucji robotniczych.

W Galicyi instytucje takie już powstają. Istnieją już banki robotnicze w Przemyślu i Nowym Sączu, kasy drukarskie w Krakowie i we Lwowie.

Ale na tem polu dużo jest jeszcze do zrobienia.

Istnieją już wprawdzie i w naszym kraju instytucje kredytowe robotnicze, jak np. kasy pożyczkowo-oszczędnościowe przy Stowarzyszeniach robotników chrześcijańskich (w Łodzi VII robotnicze Tow. pożyczkowo-oszczędnościowe), ale ustawy przepisują im bardzo ograniczoną działalność.

St. Jan.

Demobilizacja Austro-Węgier.

(Korespondencja własna „Rozwoju.”)

Wiedeń, 13 sierpnia.

W 48 godzin po kampanii prasy inspirowanej wiedeńskiej na rzecz rewizji traktatu, zawar-

tego w Bukareszcie, nadeszła wiadomość, pochodząca ze sfer urzędowych, iż Austro-Węgry postanowiły rozpuścić do domu rezerwistów, pozostających od jesieni roku przeszłego w czynnej służbie na granicy południowo-wschodniej, a więc z 15-go i 16-go korpusu armii.

Ponieważ wzmocnienie liczebne obu tych korpusów było wymierzone przeciwko Serbii, przeto obecnie rozpuszczenie tych rezerwistów służy za dowód intencji pokojowych dyplomacji austro-węgierskiej. Gabinet wiedeński przekonał się więc o beznadziejności zamiarów, mających na celu przeprowadzenie rewizji pokoju, podpisanego w Bukareszcie.

Wystąpienie cesarza Wilhelma II na rzecz tego pokoju i oświadczenie, że uważa on ów pokój za ostateczny, dalej zdecydowana postawa Rumunii, którą wszelkie próby obalenia pokoju w Bukareszcie musiałyby do żywego oburzyć przeciwko Austro-Węgrom; niepewność, czy Serbia, mimo wielkich strat, poniesionych w obu wojnach, nie zdecydowałaby się na trzecią wojnę, która, aczkolwiek przegrana, musiałaby Austro-Węgry nabawić wielkich kłopotów; wszystko to skłoniło dyplomację austro-węgierską do stanowczej zmiany poglądów.

Wprawdzie celem zamaskowania odwrotu prasa inspirowana wiedeńska ciągle jeszcze pisze o potrzebie rewizji traktatu bukareszteńskiego, ale równocześnie puszczona w świat wiadomość o rozpuszczeniu rezerwistów służy za dowód wyraźny, iż dyplomacja austro-węgierska myśl rewizji będzie propagowała w drodze pokojowej i nie zechce posłużyć się w tej sprawie orężem. Jest to zwrot bardzo rozsądny. Zapewni on bowiem daleko lepiej trwały pokój i Austro-Węgrom i ludom bałkańskim, aniżeli owa rzekoma zasada sprawiedliwości narodowej, propagowana przez te same dzienniki wiedeńskie, które ani słowa litości nie mają dla chorwatów i serbów lub słowaków, uciskanych przez madzjarów.

Polityka antiserbska dyplomatów madziarskich zbankrutowała ostatecznie. Prawdopodobnie sam cesarz Franciszek Józef, który pomimo podeszłego wieku, odznacza się niesłychaną bystrością umysłu i wielkim doświadczeniem, spostrzegł wszystkie błędy hr. Berchtolda i jego doradców madziarskich. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że ważne w tej mierze ostrzeżenie wypowiedział następca tronu austro-węgierskiego, arcyksiążę Franciszek Ferdynand.

Przyszły dziedzic korony austro-węgierskiej od samego początku przesilenia był stanowczym przeciwnikiem wszelkiej polityki gwałtów przeciwko Serbii. Łatwo zrozumieć powody tego protestu. Arcyksiążę Franciszek Ferdynand potępia politykę ucisków, uprawianą przez madzjarów i chce się oprzeć na słowianach południowych.

Wojna z Serbią pokrzyżowałaby te zamiary i rzuciłaby dyplomację jeszcze bardziej w objęcia madzjarów, aniżeli do tej pory. Dlatego dyplomaci madziarscy, którzy teraz wywierają wpływ decydujący na całą politykę zagraniczną monarchii Habsburskiej, usiłowali za każdą cenę doprowadzić do zatargu zbrojnego z Serbią, by z góry uniemożliwić arcyksięciu Franciszkowi Ferdynandowi zajęcie postawy przyjaźniejszej wobec słowian południowych.

Arcyksiążę Franciszek Ferdynand umiał za każdym razem paraliżować zakusy dyplomacji madziarskiej tak, iż ostatecznie wszystkie plany tej ostatniej, mające na celu wywołanie wojny z Serbią, skończyły się na niczem. Należy też oczekiwać w najbliższych miesiącach zbliżenia się Serbii do Austro-Węgier, czego następstwem będzie także poprawa bytu politycznego i narodowego słowian południowych w monarchii habsburskiej, przy akompaniamencie—rzecz jasna—straszego krzyku prasy madziarskiej, uważającej za krzywdę madzjarów, gdy się im nie pozwoli na uciskanie innych narodowości.

Dlatego też zapowiedziana demobilizacja Austro-Węgier posiada znaczenie niesłychanie doniosłe jest bowiem zapowiedzią stanowczego zwrotu polityki zagranicznej Austro-Węgier w stosunku do Serbii.

A. N.

Zjazd w Lublanie.

Przypominamy, że dnia 23 b. m. rozpoczęcie się zjazd słowiański katolicki w Lublanie.

Z powodu niedostatecznej ilości pragnących jechać wspólnym pociągiem z Krakowa, pociągu specjalnego nie będzie.

Uczestnicy powinni wyjechać najpóźniej w piątek d. 22 sierpnia rano z Krakowa, by być w południe w sobotę w Lublanie.

Dla Polaków są zarezerwowane mieszkania w hotelu „Union”, tam też należy się zgłaszać.

Zjazd nauczycieli ludowych.

Pod przewodnictwem dyrektora departamentu spraw ogólnych ministerium oświaty odbył się w Kielcach zjazd nauczycieli ludowych. Zebranych nauczycieli zapytano, czy nie życzą sobie zrzec się emerytury z kasy emerytalnej Królestwa Polskiego, a przystąpić do ogólnopanstwowej kasy emerytalnej. Nauczyciele odpowiedzieli, że chętnie przystąpią do ogólnopanstwowej kasy emerytalnej, z zastrzeżeniem, aby składka wynosiła 6 proc. od pensji, jaką, rzeczywiście pobierają.

Zebrani nauczyciele prosili nadto dyrektora departamentu o zmniejszenie lat służby i ogra-

KRONIKA TYGODNIOWA.

—?—

Nasze kinematografy. — Ich reklama. — Przed sezonem teatralnym. — Z kroniki myśliwskiej.

Publiczność nasza lubi kinematografy... Wystarczy pójść we wtorek lub sobotę do „Luny”, „Casina” lub „Odeonu”, by się przekonać w jak wysokim stopniu ta kino-mania ośwładnęła publicznością łódzką. Nie zrażają jej ani gorąco w sali i brak wentylacji ani niepewna pogoda. W dnie te przy kasie tłok panuje taki, że trudno się przecisnąć, a wszyscy są rozgorączkowani, podnieceni, żądni sensacji, jaką z łaski rozmaitych firm zagranicznych za chwilę zobaczą. Niekiedy ciżba jest tak wielka, a ludzi nabiera się tyle, że niektórzy czekać muszą godzinę, aż na nich kolej przyjdzie i wpuszczają ich do wnętrza. Ale o to nikt się nie gniewa. Niema nikt pretensji jak to dzieje się gdzieindziej, ani do służby, ani do portyera. Bo przecież każdy przeciętny kulturalny łódzianin uważa za swój święty obowiązek, być na „premierze” w jednym z tych kinów, szukając w niej jedynej „kulturalnej” rozrywki.

I dotychczas byłoby wszystko w porządku, każdy bowiem może się bawić za swe pieniądze tak, jak mu się podoba. Jedni w kinematografach, drudzy w szantanie. Z zasadą tą jużemy się zżyli i trudno z nią dzisiaj walczyć. Bo cóż kogo to obchodzi w Łodzi, że teatry nasze—mówię tu specjalnie o polskich—te jedynie prawdziwe przybytki sztuki i kultury świecą zawsze pustkami... przecież w Łodzi pracuje się

lub bawi. A w teatrze bawić się nie można. Dramatów, szczególnie jak się kilka razy plajtanie, ma się w życiu dosyć, a komedye lub farsy obecne tak są nudne... O ileż np. lepszym jest taki Maks Lindner, Prens lub Poksen, ci tak potrafią przynajmniej ubawić każdego, tak, że aż... ścisła. Nie dziw zatem, że gdy takie zapatrywanie panuje wśród naszej publiczności, każdy dyrektor teatru polskiego poci się jak ruda mysz, by koniec z końcem związać i dobieść jako tako do końca sezonu.

Widząc to ogromne powodzenie kino-teatrów w mieście naszym, należałoby spodziewać się, że programy ich są rzeczywiście coś warte, że demonstrowane obrazy są naprawdę zajmujące, że z przedstawień tych wiele można korzystać. Niestety tak nie jest. Ekrany naszych kinów przedstawiają zwyczajnie albo kliwie sceny, jakie podziwiać można bardzo często po sieniach i korytarzach domów, albo też są tak wstrętne i obrzydliwe, jak onegdajszy obraz w „Odeonie” p. t. „Krwawa szynkownia”. O dobór sztuk się nie dba. Reklamuje się co pod rękę wpadnie, usłuźne zaś dzienniki wypisują o obrazach tych prawdziwe recenzje. A tłumek łódzki śpieszy podziwiać rzeczy, które w przeciętnym inteligencie budzić muszą jedynie niesmak lub obrzydzenie.

Powiecie mi czytelnicy, że przesadzam, że zdarzają się niejednokrotnie i obrazy dobre. Niech będzie—ale ile ich jest. Większość i to znaczna zagranicą ze względu na swą treść lub niektóre sceny byłaby skonfiskowaną, ale u nas demonstruje się co bądź, nie dbając zupełnie o to jakie spustoszenie obrazy tego rodzaju wy-

wołują wśród naszej młodzieży i jak deprawują ją, budząc w niej zmysły i najniższe instynkty...

Przecież kinematografy, gdyby o to starano się, to jakżeż wielki i dodatni wpływ mogłyby wywierać na młodzież i wogóle na swoją publiczność. Zrozumiałoby to już inne państwa i rozciągnęły nad programami kinematografów baczną opiekę. Może wreszcie i u nas powołane czynniki zajmą się tą sprawą i ukrócą nieco samowolę w demonstrowaniu obrazów treści nieprzyzwoitej lub kryminalnej...

Wspominam tu tylko o kinach pierwszorzędnych nie dotykając drugo i trzeciorzędnych. Co tam jednak dzieć się musi, o tem chyba wspominać nie potrzeba, tembardziej, że niektóre z nich dla ściągnięcia większej ilości publiczności, przeplatają demonstrowanie tańcami i kulekami, tak pikantnymi, że na zażalenie kilku naszych czytelników jeden z teatrów tych musieliśmy niedawno publicznie napiętnować.

Mówiąc o kinematografach, ich „tasiemcowych” obrazach długości 4 tys. a nawet 5 tys. metrów, co również służy za reklamę, trudno pominąć mi obrazy reklamowe, jakie kina nasze nie wyłączając mniejszych umieszczają na swoich budynkach. Naprawdę aż się zimno robi patrząc na te „artystyczne” bochomazy. Gdy idziesz zamyślony i nagle podniesiesz oczy, to z przerażenia na widok tych sensacji włosy na głowie mogą stanąć dęba... a oczy wyłażą na wierzch...

Tu śmierć z kosą i dziesiątki szkieletów, tam pociąg wykolejony lub scena mordowania, a wszystko to zrobione tak plastycznie, z taką znajomością z sensacji, z tak małym poczuciem smaku i estetyki, nie mówiąc o braku jakiego-

niczenie jej do lat 30 — z zastosowaniem większej nawet składki emerytalnej. Dyrektor departamentu przyrzekł żądania nauczycieli przedstawić ministrowi oświaty.

Wystawa w Piotrkowie.

(Sprawozdanie specjalnego delegata „Rozwoju“).

W prastarym grodzie Trybunalskim—Piotrkowie po raz pierwszy urządono Wystawę rolniczą. Stworzyli ją ziemianie z piotrkowskiego, którzy, miłując ziemię ojczystą, pracują niezmiernie nad rozwojem gospodarstw rolnych i nad wprowadzeniem kultury rolnej wśród włościan, w celu wzbogacenia rolnictwa krajowego.

W ubiegły czwartek o godz. 4-ej po południu odbyła się uroczystość otwarcia Wystawy rolniczej, na którą ziemianie zjechali się bardzo licznie. Przed taśmą zebrały się tłumy wystawców i żądnych zwiedzenia Wystawy, a więc obok szlachty z piotrkowskiego wielu włościan z różnych powiatów gub. piotrkowskiej, przemysłowców i rzemieślników.

Punktualnie o godz. 4-ej po poł. przybył powozem gubernator piotrkowski, szambelan Jaczewski, którego u wejścia oczekiwali prezes Stowarzyszenia rolniczo-handlowego, Stefan ks. Lubomirski z Kruszyny, prezes komitetu Wystawy p. Feliks Nekanda Trepka z Jeżowa, prezes wyścigów konnych p. Michalski z Borowna, dyrektor Stowarzyszenia rolniczo-handlowego p. Kazimierz Goebel—inicyjator Wystawy i wielu innych.

Następnie p. Feliks Nekanda Trepka wszedł na prowizorycznie urządzonej mównicy i w gorących słowach omówił znaczenie Wystawy dla ziemi ojczystej, nawołując do postępu w rolnictwie i wspólnej pracy ramię przy ramieniu wielkich i małych rolników, ku wzbogaceniu naszego kraju. Mowy tej wysłuchano z odkrytymi głowami.

Z kolei główny twórca Wystawy p. Goebel wręczył gubernatorowi nożyce, który podał je p. Feliksowej Trepkowej dla przecięcia taśmy, poczem podał jej ramię i wprowadził na Wystawę przy dźwiękach orkiestry włościańskiej ze Zdżar.

Wystawa czyni nadzwyczaj miłe wrażenie. Każdy spoglądał zdziwionym okiem, nikt bowiem nie przypuszczał, aby w tak małym mieście urzędniczym można było urządzić tak bogatą Wystawę. Plac jarmarczny przy przedłużeniu Alei Aleksandryjskiej zamienił się w piękne halle targowe. Imponują na Wystawie na pierwszy rzut oka budynki: naprzeciwko wejścia na sztucznym kopcu obszerna altana kryta ocze-

kolwiek artyzmu, że podziwiać można ciasnotę umysłową zarządów teatrów, zwanych szumnie dyrekcjami, które za podobne obrazy płacą i naszą publiczność, że daje się brać na podobne „kawały“...

Wspomniałem już na początku niniejszej kroniki o naszych teatrach i ciężkiej ich egzystencji. Słaba frekwencja publiczności, a co zatem idzie wieczny deficyt, względnie bezustanna walka o grosz, obrzydliwie muszą prowadzenie teatru każdemu przedsiębiorcy. I niema się czemu dziwić, że każdy dyrektor, który Łodzi nie zna i zwabiony konkursem towarzystwa teatralnego zjedzie do nas choćby na kilka godzin i w ciągu tego czasu zapozna się z miejscowymi stosunkami, otrzepuje jaknajprędzej kurz z nogi i urządzi natychmiast drapaką za dziesiątą górę aż się za nim kurzy. Był Rygiel, ale zerwał kontrakt i uciekł, był Janowski, ale i on zwiął, potem mówiono o tym i o owym, ale nic pewnego usłyszeć nie było można.

Dopiero w ostatnich czasach pojawiła się pogłoska, że oba teatry i popularny i polski bierze p. Bolesławski, były dyrektor i wspólnik p. Mielewskiego w teatrze Popularnym. Nie wchodzę w to, ile w bajce tej jest prawdy, ale w myśl przysłowia „vox populi vox dei“ i że coś w tem być musi, witam myśl, względnie zamiar oddania teatru przy ulicy Cegielnianej p. Bolesławskiemu z całą sympatją. Dostyc mamy już takich przedstawień, jakim było między innymi w ubiegłym sezonie „Wielkie bractwo“, gdy z aktorów ani jeden nie nauczył się roli i razem robili kryminał, jakiego nie zniósłaby

tem browaru miejscowego p. Braulińskiego, następnie zbudowany pośrodku placu wystawowego piękny groteskowy pawilon Alfreda Grodzkiego z Warszawy, w którym rozmieszczono narzędzia gospodarstwa rolnego i mleczarskiego, oraz motor z aparatem do dojenia krów, wreszcie chata wiejska kryta słomą, w której rozmieszczone zostały liczne eksponaty drobnego przemysłu ludowego.

Po wejściu na Wystawę dziekan miejscowy ks. kanonik Zagrzejewski, dopełnił aktu poświęcenia, poczem przemówił do wystawców.

Po przejściu na teren Wystawy zaprezentowano gubernatorowi kawiarnię koła ziemianek, w której nasze urodziwe ziemianki ugościły gości i dziennikarzy wyborną czarną kawą. Swojska usługa i niewymuszona uprzejmość pań, sprawiała wrażenie staropolskiego gościnnego domu.

Po czarnej kawie przyglądano się pokazowi inwentarza. Na specjalnie urządzonej okólnik, w pośrodku którego w zbudowanej altanie orkiestra włościan zagrała mazurka Namysłowskiego, poczęto wyprowadzać konie. Na przedzie włościanka Maciaszczakowa z Rosochy prowadziła za uzdę piękną klacz ze źrebięciem. Klacz na odgłos tonów orkiestry poczęła się rwać i wierząc, lecz dzielna kobieta zrzuciwszy zapaśkę z ramienia chwyciła oburącz za uzdę szarpając się klacz i osadziła na miejscu. Był to swego rodzaju pokaz, który zrzucił wypadek, a który dał obraz dzielności kobiet włościańskich. Dalej mąż Maciaszczakowej prowadził pięknego ogiera swego przychówku, a za nimi cały szereg koni włościańskich z różnych stron gub. piotrkowskiej, wreszcie liczne stajnie obywateli ziemskich. Zarówno wśród stajni obywatelskich, jako też koni włościańskich, były okazy cenne, zwłaszcza ogierów rozródowych.

Wszystkich koni wyprowadzono 70, nie licząc źrebiąt przy klaczach.

Gdy skończył się pokaz koni wprowadzono na okólnik bydło włościańskie i obór wielu majątków ziemskich. Wśród 83 sztuk bydła dużo było pięknych buhajów rozródowych różnych ras. Szczególną uwagę zwracał buhaj jednego z włościan w zaprzęgu do wozu. Włościanin powoził nim jak koniem.

Puszczono w ruch wielką młockarnię systemu „Hofherr — Schrautz — Clayton — Shuttleworth“ wystawioną przez Piotrkowskie Towarzystwo Rolniczo-handlowe przy pomocy lokomobili o sile 20 atm., lecz deszcz przeszkodził pokazowi, więc poczęto zwiedzać poszczególne pawilony. Brak katalogu utrudniał zwiedzanie wystawy, na szczęście dostarczyła go w porę redakcja „Przewodnika Rolniczo-przemysłowego“ ułatwiając orientację wśród tak wielkiej masy różnorodnych eksponatów.

żadna publiczność, dosyć mamy strajków, artystów, listów publicznych, kłótni i swarów zakulisowych, jakie znalazły nawet echo na łamach pism miejscowych...

Teatr polski musi i powinien pozostać wierny tradycji, jaką zyskał sobie za czasów dyrekcji Wołowskiego i innych, gdy śmiało konkurował, a czasami nawet przewyższał w wystawianiu i grze teatru warszawskie. Tradycję tę zwrócić mu może obecnie jeden tylko p. Bolesławski, którego ciężką i owocną pracą od lat kilku widzimy i który postępowaniem swym, doborem sztuk i personelu potrafił sobie pozyskać ogólną sympatję.

Dlatego też byłoby bardzo wskazaniem, by Tow. teatralne, na wypadek, gdyby p. Bolesławski wniósł ofertę, traktowało ją z całą oględnością nie tak jak rok temu, gdy dzięki tylko niedołęstwu i zbyt wygórowanym żądaniom, „naszych mecenasów sztuki“, nie wzięli teatru do spółki p.p. Bolesławski i Mielewski, przez co mieliśmy sezon jeden z najgorszych.

Z resztą na temat przyszłego sezonu teatralnego kursują po mieście najrozmaitsze wersje. Mówi się nawet o operetce, którą prowadzić ma w teatrze popularnym obok dramatu p. Bolesławskiego jeden z tutejszych dziennikarzy, o teatrze marionetek i t. d. i t. d. Na razie to tylko pewne pewne, że teatr popularny wzięł p. Bolesławski...

Może—czytelnicy moi—zrobicie mi zarzut, że nie podaję Wam o teatrze przy ulicy Cegielnianej nic pewnego, ale to nie moja wina. Stara-

Teren wystawy opuszczono w czwartek wcześniej, deszcz bowiem wzmagał się coraz bardziej, a wreszcie trzeba było podążyć na proszoną osobiście przez prezesa p. Feliksa Nekanda Trepkę „herbatkę“ do górnej sali restauracyjnej Zaleskiego.

Na „herbatce“ zebrało się około 100 osób. Mimo całonocnej ulewy, przynoszącej wielkie straty wystawie, nie traconó humoru i nastrojów panował ochoczy i serdeczny. Pierwszy toast za zdrowie tych, którzy podjęli pracę około stworzenia wystawy wniósł p. Feliks Nekanda Trepka.

Wśród wielu przemówień wielkie wrażenie sprawiła mowa p. Kazimierza Goebela, który mówiąc o miłości dla matki — ziemi i znaczeniu rolnictwa dla kraju, nawoływał do usilnej i zbożnej pracy na roli. Dawniej, mówił — dla dobra kraju przelewano krew z orężem w rękę, dziś czasy się zmieniły i dla wzbogacenia kraju pozostała nam mozolna praca na roli, ku podniesieniu ogólnego dobrobytu.

Wczoraj teren wystawy zalany był kałużami wody i błota, przez które do pawilonów i kabin przedostawać się trzeba było po kładkach.

Mimo to na terenie wystawy zebrały się tysiączne tłumy zwiedzających. Deszcz przestał padać gdy o godzinie 3 rozpoczęły się: defilada dzieci z ochronek wiejskich z Gorzkowic, Jeżowa, Milejowa i innych, a następnie pokazy inwentarza; zaczął jednak znów padać podczas konkursu hipicznego o godz. 5 po poł. W konkursie tym brali udział sportsmeni: p. Kindler z Mrogi dolnej, p. Belina z pod Noworadomska p. Hilary Bronikowski z Mierzyna, p. Kazimierz Kotliński z Parzniewic, p. Maurycy Poznański (junior) z Łodzi i inni.

Na terenie wystawy przygrywały dwie orkiestry: włościańska ze Zdżar i miejscowa straży ogniowej ochotniczej.

Dziś odbędzie się: ocena okazów, oprowadzanie inwentarza i konkurs fornałek, jutro zaś oprowadzanie inwentarza nagrodzonego, konkurs straży ogniowej i zjazd kółek rolniczych.

Tyle o przebiegu dni na wystawie, o samej zaś wystawie i jej znaczeniu w następnym sprawozdaniu...

Eug. Wiatrowski.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Domorada. Jutro Mirona. W poniedziałek: Bronisława.

ZEBRENIER. Jutro zebr. czel. malarzskich (Nawrot 49) o g. 3 pp.

— W poniedziałek zebr. kwart. czel. zgrom. majstrów krawieckich (w lok. Resursy Rzemieślniczej, Widzewska 117) o g. 3 pp.

łem się dowiedzieć coś stanowczego i rozmawiałem w tej sprawie z członkami Tow. teatralnego, ale ci panowie „nic konkretnego“ powiedziec nie chcą. Trzymają się starej taktyki i milczą, lub dają takie odpowiedzi, że z nich nawet Salomon nie byłby mądry. Siedzą po grążeni w ciężkiej zadumie i jak przystało na prawdziwych rzeczników sztuki, głęboko namyślają się nad przyszłością teatru polskiego. Oby tylko z namysłu tego raz wreszcie strzeliła myśl tęga i zdrowa bez przysłowiowych krętaństw i niedomówień, niechże Łódź raz wreszcie dostanie takiego kierownika teatru, by wiedział bez wskazówek swoich światłych protektorów jak należy prowadzić teatr, a temsamem potrafił zadowolnić wszystkich.

Kończąc kronikę pragnąłbym naszym domorostom myśliwym zrobić uwagę, by z uwagi na dozwolone polowanie na zające i kuropatwy, w razie niemożności rozróżnienia „zwierzyny“ w polu, nakładali na nosy szkła lub patrzyli przez teleskopy, i nie brali pod strzał zamiast tych biednych stworzeń... ludzi i swoich towarzyszy. Zeszłego roku bowiem kilkakrotnie zdarzyła się taka fatalna pomyłka i to w następstwie bardzo przykra. Nie straszcie zatem letników i ludzi pracujących w polu, pokażcie, że jesteście dobrymi strzelcami a temsamem, że nie uczyliście się sztuki „strzelania“ w czerskim klubie „naszych najserdeczniejszych“, który niedawno zamknięto. Życzę wam tego z całego serca...

ryś.

ZABAWA. Jutro zabawa prac. kolei fabryczno-łódzkiej „Sierpniówka”.

HELENÓW. Codziennie koncert orkiestry Namy-słowskiego. Początek o godz. pół do 8 wiecz.

MUZEUUM NAUKI i SZTUKI (Piotrkowska nr. 91): otwarte codziennie od godz. 4 pp. do 10 wieczorem; a w niedziele i święta od godz. 12 w poł. do 10 wiecz.

KRONIKA

(—) **O prawa.** „Riecz“ pisze: do ministerium oświaty zwrócili się niektórzy dyrektorowie polskich szkół prywatnych, prosząc o przyznanie tym szkołom praw szkół rządowych.

Minister, jak utrzymuje „Riecz“, uważa za możliwe zadośćuczynienia tym staraniom, jednak tylko w takim razie, jeżeli wykład w szkołach tych będzie prowadzony w języku rosyjskim.

(d) **Nowe prawo egzekucyjne.** W tych dniach otrzymano w Łodzi nowe prawo o dokonywaniu egzekucji należności z aktów niespornych (rejentalnych i weksli protestowanych). Nowe to prawo będzie obowiązywało, poczynając od dn. 1/14 stycznia 1914 r. Odtąd sędzia wydawać będzie nakaz wykonawczy, popularnie zwany wyrokiem, nie wzywając strony dłużnej.

Akt ten będzie oddawany do egzekucji właściwemu komisarzowi (komornikowi), który przesła zawiadomienie dłużnikowi z żądaniem uiszczenia należności w ciągu trzech dni. Jeżeli temu żądaniu zadość się nie stanie, nastąpi egzekucja przymusowa.

(—) **Kary prasowe.** Według obliczeń „Rus. Mołwy“ od 14 lipca do 14 sierpnia w drodze administracyjnej skazano na różne kary 30 pism.

Ogólna suma kar nałożonych na te wydawnictwa wyniosła 11,300 rb.

Konfiskatom uległo 35 pism; najczęściej konfiskowane były gazety robotnicze (przeciętnie co drugi dzień).

Do odpowiedzialności sądowej pociągnięto 12 redaktorów; rewizji dokonano w 3 redakcjach; aresztowano na czas od 4 do 8 tygodni 6 redaktorów.

(—) **Taryfa osobowa IV kl.** Jak donosi P. Ag. kl. z Petersburga, zatwierdzono nowe przepisy o stosowaniu ogólnej taryfy osobowej 4 klasy. Mają być sprzedawane bilety pojedyncze 4 klasy na przejazd dla dorosłych i dzieci z obliczeniem opłaty za przejazd w stosunku 50 proc. taryfy ogólnej 3-ej klasy na całą przestrzeń.

(e) **Z jarmarku niższonowogrodzkiego.** Nadeszła do Łodzi wiadomość, że jarmark w Niższym Nowogrodzie, który do tej pory słabo się rozwijał, w tych dniach ożywił się znacznie z powodu przybycia wielu poważnych kupców z nad Donu i ujścia Wołgi. Kupcy ci robią liczne zakupy towarów manufakturowych.

Inspektorzy podatkowi w Niższym Nowogrodzie pociągają komiwojażerów do opłaty podatku przemysłowego i opłat jarmarcznych. Między innymi pobierana jest opłata od 1 rb. do 2 rb. 50 kop. za jeden sążeń kwadratowy numeru hotelowego, zajętego przez komiwojażera, u którego znalezione zostaną próbki towarów.

(—) **Dochodowość gruntów włościańskich.** Zarząd główny rolnictwa oraz ministerium skarbu mają zamiar wprowadzić szczegółową statystykę dochodowości gruntów uprawnych włościańskich. Statystyka ta ma służyć do celów podatkowych i przy stosowaniu odpowiednich środków państwowych dla podniesienia rolnictwa w różnych miejscowościach.

W Królestwie Polskiem i w kraju Nadbałtyckim wskutek gęstości zaludnienia wszystkie grunta włościańskie są pod uprawą i w stosunkowo wysokiej kulturze rolnej. Według opinii ministerium, ustanowienie badań dochodowości gruntów włościańskich w wymienionych krajach nie napotka żadnych trudności. Min. skarbu już dokonało takich badań w gub. radomskiej i ustaliło, że po pokryciu kosztów uprawy roli, obsianiu jej i po zapłaceniu podatków skarbowych i gminnych czysty zysk od morgi gruntu włościańskiego wynosi przeciętnie 32 rb.

(—) **Urodzaje.** Według informacji zebranych przez główny zarząd rolnictwa sprzęt zbóż w 64 guberniach Rosyi europejskiej wyraził się w cyfrach następujących: żyta 1,433 miliony pudów,

pszenicy 1,311 mil. pud., jęczmienia 709 mil. pud., kukurydzy 95 mil. pud., owsa 912 mil. pudów.

W porównaniu w r. z. pszenicy, jęczmienia i owsa zebrano więcej; żyta i kukurydzy mniej.

(—) **Żydzi w szkołach.** Minister oświaty Kasso, jak donosi pet. „Dień“, okólnikiem polecił wszystkim kuratorom okręgów naukowych, by nie później niż 18 września nadesłali do ministerium informacje o wynikach losowania żydów przy przyjmowaniu ich do uniwersytetów.

W okólniku zalecono kuratorom, by wyrazili swoje zdanie o brakach nowych rozporządzeń ministra w tej kwestyi, o ile braki te zostaną ujawnione.

(—) **„Bojkot“ a Palestyna.** W Myszkowie pod Częstochową—wedle gazet żydowskich—utworzył się związek, do którego już przystąpiło siedm zamężnych rodzin żydowskich, a który ma na celu wyprowadzenie się tych rodzin z „niewdzięcznej“ ziemi polskiej, gdzie obudzony ruch handlowy polski jest im nie na rękę. Rodziny te złożyły 40,000 rb. w celu nabycia kolonii w Palestynie, dokąd mają się wyprowadzić.

Może podobny związek założą żydzi także i w Łodzi...

(—) **Ochrona powietrza.** Jak donosi „Wiecz. Wr.“, główny inspektor lekarski opracował projekt przepisów o chronie sanitarnej powietrza od zanieczyszczenia dymem.

Przepisy zasadnicze projektu są następujące: zakazane zostaje urządzenie takich ognisk, pieców i palenisk, które nie spalają o ile możności wydzielającego się dymu. Właściciele zakładów przemysłowo-handlowych obowiązani będą po wydaniu prawa w określonym terminie przebudować paleniska, nieodpowiadające wymaganiom.

Projekt został już rozważony przez radę lekarską i przesłany do opinii ministerium; po otrzymaniu tych opinij projekt będzie złożony Dumie.

(e) **Z fabryki Poznańskiego.** Do dnia wczor-

Łódź w sierpniu 1913 r.

P. P.

Z dniem 19 b. m. oddajemy do użytku Sz. Publiczności założony przez nas przy ulicy Piotrkowskiej № 100

SKLEP BŁAWATNY

w zakresie swym zaopatrzonej we wszelkie towary, począwszy od najzwyklejszych do najwykwintniejszych. W szczególności nabyć w nim będzie można: **materyały wełniane i półwełniane na kostyummy i suknie, jedwabie, welwety i aksamity, towary bawełniane białe i kolorowe, muśliny, satynety, podszewki i t. p.**

Możliwie niskie ceny, staranna obsługa, nieustanne dążenie do dogodzenia najwybredniejszym nawet wymaganiom powinny zyskać nam względy Szanownej Publiczności i Jej poparcie, które jest nieodzownym warunkiem rozwoju i doskonalenia się naszego sklepu.

Całkowicie zdając sobie sprawę z trudności podjętego zadania, mamy mocną wiarę, że przy naszych staraniach i poparciu ogółu dzieło rozpoczęte pomyślnie rozwijać się będzie.

A więc w Imię Boże zaczynamy!

rainszego zapisało się na listę powracających do pracy w fabryce Tow. akc. I. K. Poznańskiego 1,500 robotników. Zapisy trwają w dalszym ciągu.

(e) **Z Tow. kredytowego ziemskiego.** Z powodu parcelacji w ostatnich latach wielu majątków ziemskich liczba członków plotrkowskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego znacznie się zmniejszyła. Wobec tego Towarzystwo zaczęło przyjmować na członków włościan, posiadających większe obszary rolne, hypotekowane po byłych majątkach ziemskich.

Ponieważ prawo pozwala na przyjmowanie do Towarzystwa właścicieli nawet takich hypotekowanych nieruchomości, których wartość wynosi 500 rb., przeto jest projekt, aby na członków Towarzystwa przyjmowani byli wszyscy właściciele drobnych posiadłości, o ile mieć będą własne hypoteki.

(e) **Nowe Tow. wzajemnego kredytu.** Przed kilku laty wśród grona kapitalistów miejscowych powstał projekt założenia rolniczo-handlowego Towarzystwa wzajemnego kredytu, któreby wydawało pożyczki rolnikom i kupcom chrześcijanom. Na listę członków założycieli zapisało się 60 osób, a sporządzona ustawa przesłana została już do zatwierdzenia.

Obecnie władza wyższa ustawę tę zwróciła do opinii władz miejscowych.

(e) **Na ambulatoryum dla zwierząt.** Zarząd łódzkiego Towarzystwa opieki nad zwierzętami, pragnąc powiększyć fundusz na zaprojektowaną budowę ambulatoryum dla zwierząt i kuźni do kucia koni na zaofiarowanym przez miasto placu, zwrócił się z prośbą do gubernatora o pozwolenie na umieszczenie po sklepach, kantorach i zakładach publicznych puszek dla zbierania ofiar na cel powyżej wymieniony.

(e) **Dzień kwiatka.** Na skutek starań chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności w Łodzi, gubernator plotrkowski pozwolił na urządze-

nie dnia kwiatka na rzecz wzmiankowanego Towarzystwa w dniu 21 lub 28 września r. b.

(e) **Ofiary na cele dobroczynne.** Władza wyższa zażądała od tutejszych władz miejscowych dostarczenia swej opinii i danych w sprawie sposobów zbierania ofiar dobrowolnych na cele dobroczynne.

Jak wiadomo, ministerium opracowuje projekt przepisów, dotyczących zbierania rzeczonych ofiar.

(e) **Powrót prezydenta.** Wczoraj wieczorem prezydent m. Łodzi p. Pięnkowski powrócił z urlopu zagranicznego.

(h) **Nowy sklep chrześc.** Dziś o godz. 11-ej rano ks. Włodzimierz Wyrzykowski dokonał poświęcenia nowo utworzonego sklepu szkła kryształów i porcelany przy ulicy Piotrkowskiej № 100 pod firmą „Karol Bogusławski”. Nowy sklep zaopatrzony jest w wyborowy towar po cenach umiarkowanych.

(x) **Poświęcenie sklepu.** Z okazji otwarcia bławatnego sklepu współdzielczego przy ul. Piotrkowskiej nr. 100, przypadającego na nadchodzący wtorek 19 b. m., odbędzie się w dniu tym na intencję sklepu tego o godz. 12 w południe uroczyste nabożeństwo w kościele św. Krzyża, poczem nastąpi poświęcenie lokalu sklepowego.

(x) **Towarzystwo pomocy obywateli austriacko-węgierskich.** Zarząd Towarzystwa zawiadamia, że urzędnik c. k. konsulatu austro-węgierskiego w Warszawie przyjmować będzie interesantów we wtorek 19 b. m. od 10—12 i pół przed. poł. i od 3—6 po poł. oraz w środę 20 b. m. od 10—12 i pół przed. poł. i od 3—6 po poł. w lokalu Tow. przy ul. Piotrkowskiej 243.

Zwraca się uwagę, że w dniach tych wzywane będą również rosyjskie paszporty zagraniczne.

(x) **Zebrań organizacyjnych.** W nadchodzący poniedziałek w lokalu przy ul. Spacerowej nr. 21 odbędzie się o godz. 2 popoł. organizacyjne zebranie członków stow. wzaj. pomocy muzyków orkiestrowych.

(e) **Zebrań parafialne.** Wyznaczone na ubiegły czwartek zebranie członków parafii św. Krzyża w celu wyborów trzeciego członka dozoru kościelnego, nie doszło do skutku z powodu nieprzebieżności dostatecznej liczby członków.

Zebrań to w drugim terminie odbędzie się w nadchodzący czwartek 21 b. m. o godzinie 6 po południu w sali III oddziału straży ogniowej ochotniczej i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych parafian.

(e) **Zmiany nauczycieli.** Nauczyciel szkoły prywatnej kolei Fabryczno-Łódzkiej p. Stefan Zuchowicz mianowany został nauczycielem młodszym szkoły początkowej miejskiej nr. 1 w Łodzi z pensją 800 rb. rocznie.

— Były nauczyciel szkoły miejskiej nr. 19 p. Józef Wojnikonis mianowany został nauczycielem młodszym szkoły początkowej miejskiej nr. 5 w Łodzi z pensją 800 rb. rocznie.

(h) **Tramwaj do dworca kolei kaliskiej.** Od lat 10 zarówno mieszkańcy Łodzi jak i podróżni niecierpliwie czekają na doprowadzenie linii tramwajowej do dworca kolei kaliskiej.

Zarząd tramwajów, ze swej strony gorliwie zabiegał o to, aby połączenie to nastąpiło w warunkach dogodnych. Zabiegi te mają już swoją historię.

Dla braku dojazdu przez szosę Karolewską, trzeba było urządzić przejazd ulicą Milsza do parku Leśniczówka. Wtedy wynikła potrzeba nabycia tej posesyi. Układy o to kupno trwały lat parę. Gdy je doprowadzono do skutku, kolej Fabryczno-Łódzka wniosła nową przeszkodę, oświadczając, że nie zgadza się na przeprowadzenie linii przez jej skrawek ziemi.

Następnie zarząd tramwajów domagał się, żeby miasto zabrukowało nowe ulice. Uznając za słuszne, magistrat wniósł do władz wyższych przedstawienie o konieczności wyznaczenia na ten cel odpowiedniego kredytu. Załatwienie każdej z tych spraw trwało czas dłuższy, aż zebrało się lat 10.

Nareszcie za kilka dni komunikacja na tej linii będzie otwarta, łącząc ze stacją kaliską zarówno środek miasta, jak i dworzec kolei Fabryczno-Łódzkiej.

Ważność tej komunikacji oceni każdy, kto był zmuszony podążać na dworzec kaliski, lub

z dworca do miasta bądź pieszo, bądź resorką, bądź nawet dorożką.

(e) **Odnowienie starych jatek.** Nareszcie wkrótce stare jatki, szpecące wygląd Nowego Rynku, zostaną przyprowadzone do porządku, ministerium bowiem zatwierdziło projekt odnowienia ich i naprawy dachu kosztem 3,500 rb. i zatwierdzony kosztorys nadesłało do magistratu dla dokonania robót.

Odnowienie dokonane będzie w ten sposób, by w jatkach tych mogły się mieścić także i sklepy.

(e) **Podwójne bruki.** W dniu dzisiejszym miały być rozpoczęte roboty około ułożenia bruków podwójnych na najbardziej ożywionych dla ruchu ciężarowego ulicach: Widzewskiej na przestrzeni od ul. Dzielnej do ulicy Głównej, Wschodniej na całej przestrzeni i Radwańskiej na przestrzeni od ul. Piotrkowskiej do Pańskiej. Z powodu jednak bezustannego deszczu roboty te odłożone zostały do nastania pogody i obeschnięcia gruntu.

Wykonanie robót powierzone zostało przedsiębiorcy p. Ritterbandowi.

(e) **Zatarg piekarzy żydów.** Trwający od dłuższego czasu zatarg czeladników piekarskich żydów z właścicielami piekarni w sprawie unormowania godzin pracy dotąd nie został ostatecznie załatwiony. Wobec tego związek czeladników piekarskich żydów zwrócił się do gubernatora piotrkowskiego z prośbą o rozporządzenie rozlepienia w piekarniach żydowskich postanowienia obowiązującego, wydanego w sprawie ilości godzin pracy w piekarniach.

(x) **Miłosierdziu czytelników naszych** polecamy gorąco Florentynę Bocheńską, która wraz z chorym mężem pozostaje w straszonym niedostatku, gdyż sama, będąc słabą, nic zarobić nie może. Na domiar nieszczęścia zmarło im onegdaj jedyne dziecko.

Bocheńscy mieszkają przy ulicy Drewnowskiej № 36, m. 12.

W zbieraniu ofiar chętnie pośredniczy administracja „Rozwoju”.

(e) **Napad.** Wczoraj o godz. 10 wiecz. na ulicy Staro-Zarzewskiej obok domu nr. 39 kilku bandytów napadło na przechodzącego Rudolfa Kanera i zadawszy mu ranę nożem w bok, pobili go i zrabowali mu zegarek wartości kilkunastu rubli.

(p) **Ciężki wypadek.** W sobotę w fabryce przy ul. Widzewskiej nr. 182 Józef Domański, robotnik, pochwycony przez pas transmisyjny, podniesiony został w górę, a potem rzucony na podłogę, odniósł złamanie prawej ręki i ogólne silne potłuczenie. Po udzieleniu mu doraźnej pomocy na miejscu wypadku przez lekarza Pógotowia, w stanie ciężkim odwieziono go do szpitala św. Aleksandra.

(x) **Zaginął** chłopiec 10-letni, ubrany w zieloną letnią kurtkę, jasne spodzianki, w czapeczce czarnej z czerwonym sznurkiem; nazywa się Edward Maurycy Choldrowicz.

Ktoby wiedział, gdzie się zaginiony znajduje, niech zawiadomi rodziców: Nowe-Chojny, ul. Wójtowska nr. 4 mieszk. 7.

(a) **Uruchomienie fabryki.** W tych dniach w fabryce Tow. akc. „Lorentz i Krusche” przy ul. Zegrzańskiej w Zgierzu, która przed kilku tygodniami uległa drobnemu pożarowi i zalaniu wodą podczas podjętej akcji ratunkowej, uruchomiono oddziały gremplarni i tkalni, dziś zaś wznowiono pracę we wszystkich pozostałych oddziałach.

Roboty około odrestaurowania uszkodzonych przez pożar prężnic i doprowadzenia do porządku zalanych wodą maszyn, trwały około 3 tygodni.

(a) **Z „Harmonii” zgierskiej.** Naznaczone na 13 b. m. nadzwyczajne ogólne zebranie członków zgierskiego Towarzystwa śpiewaczego „Harmonia”, z powodu nieprzybycia na nie dostatecznej liczby członków, odłożone zostało do środy d. 20 b. m.

(a) **Jarmark.** Onegdaj w Strykowie odbył się walny jarmark na inwentarz żywy i różne towary. Z inwentarza żywego najwięcej dostarczono trzody chlewnej, którą rzeźnicy nabywali masami. Ruch na jarmarku panował bardzo ożywiony.

(a) **Pozwolenie na skład apteczny.** Wolf Bielous uzyskał pozwolenie gubernatora piotrkowskiego na prowadzenie w Aleksandrowie leczniczego składu aptecznego, nabytego od Józefa Auerbacha.

Z KRÓLESTWA.

Kursy pożarnicze. Wczoraj po uroczystym nabożeństwie, otwarte zostały w Częstochowie dwudniowe kursy pożarnicze dla naczelników straży ogniowych.

Gości w liczbie 160, przybyłych z różnych stron kraju, powitał prezes Jełowicki, którego staraniem kursy doszły do skutku.

Interesujące wykłady wygłosili: Chromer, Staniek, Oderfeld, Kostecki i Bruehl.

Z LITWY I RUSI.

Z kroniki zjazdów. W ubiegłą sobotę otwarto w Kijowie drugi zjazd kooperatystów pod przewodnictwem hr. Heydena z udziałem 1,500 uczestników.

Z Królestwa przybyli na zjazd, między innymi, dr. Rząd i p. Stanisław Wojciechowski, który odmówił postawienia swej kandydatury do prezydium.

W prezydium jest jeden Polak, p. Joachim Wołoszynowski.

— Na skutek starań kijowskiej rady miejskiej minister spraw wewnętrznych pozwolił na zwołanie w Kijowie ogólnopafistwowego zjazdu działaczy miejskich pomiędzy dn. 23 września a 13 października.

Zjazd zajmować się ma wyłącznie stroną finansową gospodarki miejskiej.

Z CESARSTWA.

Zawieszenie gazet robotniczych. Z rozporządzenia izby sądowej zawieszono zostały w Petersburgu obie gazety robotnicze „Raboczaja Prawda” i „Żyważy Żyżń” po niespełna 2-tygodniach istnienia.

Konfiskata. Komitet do spraw prasowych w Petersburgu skonfiskował № 2 gazety „Siewiernaja Prawda” i № 229 gaz. „Ruskaja Mołwa” za artykuł „Prowokacya we flocie”.

Z dzielnic polskich.

ZE LWOWA. Echa napadu na profesora. Onegdaj odbyć się miała tutaj rozprawa przeciw Julianowi Bierenzweigowi, słuchaczowi medycyny, oskarżonemu o czynne znieważenie profesora uniwersytetu, d-ra Sierpińskiego, z okazji zajścia w czasie strajku młodzieży akademickiej w dniu 24 czerwca b. r. na uniwersytecie lwowskim.

Z powodu niezjawienia się prof. Sierpińskiego, który bawi zagranicą, rozprawa została odroczone.

Oslabienie ogólne i bóle głowy, zawroty głowy i szum w uszach są to objawy wywołwane w wielu wypadkach przez rozstrój żołądka. Pół kieliszka od wina prawdziwej wody gorzkiej Franciszka Józefa usuwa bez bólu tę częstą przyczynę zaburzeń w trawieniu, przeciwdziała tym sposobem niezawodnie nawalowi krwi do głowy. „Woda Franciszka Józefa”, pisze profesor von Buhl w Monachium, — działa szybko i jest przyjemna w smaku. Do nabycia wszędzie w aptekach, składach aptecznych i składach wód mineralnych. 2117

TELEGRAMY.

Narada dyplomatów.

PETERSBURG. 15 sierpnia. (wł.) W kołach politycznych liczne komentarze wywołuje odbyta pod przewodnictwem Sazonowa narada wczorajsza Delcassego, Pourtalesa, Malsassiny, Turhana i Popowicza.

Naradzie tej nadają tu specjalne znaczenie.

Koszta wojenne.

SOFIA, 15 sierpnia. (wł.) Rząd bułgarski przedstawił Porcie zestawienie kosztów utrzymania jeńców tureckich podczas wojny, które wynoszą 20 milionów franków.

Turcy w Adrianopolu.

KONSTANTYNOPOL, 15 sierpnia. (wł.) Turcki oddział wywiadowczy wziął do niewoli w okolicach Adrianopola oddział bułgarski złożony z 80 ludzi.

Trzech oficerów bułgarskich, w tej liczbie jednego oficera sztabu generalnego, aresztowano w Adrianopolu.

Wjazd studentów tureckich.

KONSTANTYNOPOL, 15 sierpnia. (wł.) Studenci uniwersytetu tureckiego, w liczbie 500, wyjechali wczoraj wieczorem do Adrianopola.

Pogrzeb i testament Bebla.

ZURYCH, 15 sierpnia. (wł.) Wczoraj po południu przybył na dworzec tutejszy pociąg z Chur'u ze zwłokami Bebla. Na dworcu wygłosił mowę żałobną przywódca szwajcarskiej partii socjalistycznej, Keller. Ciało Bebla zostanie spalone w niedzielę po południu.

Jak słycać, zapisał Bebel w testamencie znaczną sumę ze swego majątku na cele partyjne.

Zakończenie strajku.

MADRYT, 15 sierpnia. (wł.) W dniu dzisiejszym zakończyło się trwające od 2 miesięcy bezrobocie w zakładach metalurgicznych.

Strajk robotników portowych.

RYGA, 15 sierpnia. (wł.) Liczba strajkujących robotników portowych sięga 5,000.

Bunt w wojsku.

MUKDEN, 15 sierpnia. (wł.) Pierwszy batalion brygady mieszanej, rozmieszczonej w Itunczon, zbuntował się wskutek nadmiernych żądań oficerów co do przestrzegania karności. Oficerowie zostali pozabijani, żołnierze zaś zamienili się w chunchuzów.

Z ostatniej chwili.

Wojownicza prasa.

Londyn, 16 sierpnia (wł.) Gazety tureckie nawołują armię do marszu poza Adrianopol w celu okupacji terytoriów krainy Kyniall.

W kołach rządowych panuje żal, że Turcja nie wypowiedziała Bułgarii wojny przed czternastu dniami, w okresie, kiedy ta znajdowała się w tak krytycznej sytuacji.

„Taswiri Osiar“ w jednym ze swoich artykułów proponuje nawet armii adryanopolskiej marsz na Eskizagra i Welsme, położone o 100 kilometrów od Adrianopola w celu oswobodzenia jeńców tureckich, którzy tam się znajdują.

Marsz wojsk tureckich.

Konstantynopol, 16 sierpnia (wł.) Urzędowno donoszą, że konnica i piechota tureckie dotarły już do Gimmy. Miejscowość ta znajduje się na zachód od rzeki Marycy.

Nowa wojna.

LONDYN, 16 sierpnia (wł.) „Daily Mail“ donosi z Aten, że dawni sprzymierzeńcy, a więc: Bułgaria, Serbia, Grecja i Czarnogóra, wysłały do rządu tureckiego wspólną notę, domagającą się, aby Turcja wydała natychmiast Bułgarii wszystkie kraje, położone na wschód od linii Enos Midya i w przeciwnym razie grożą nową wojną.

Wjazd wojsk bułgarskich.

Sofia, 16 sierpnia (wł.) Wczoraj wojska bułgarskie, stojące pod Kistendil, wkroczyły uroczyście do stolicy. Na czele wojsk jechał car Ferdynand, uwieńczony liściami bluszczu.

Odnaczenie gen. Putnika.

Białogród, 16 sierpnia (wł.). Król Piotr od-

znaczył wojewodę Putnika najwyższym orderem serbskim. Poza tem Skupczyna uchwaliła dla niego dar narodowy za nadzwyczajne usługi, oddane w obecnej wojnie.

Nowe zbrojenia.

Ateny, 16 sierpnia (wł.). Rząd grecki zamówił w zakładach angielskich dwa nowe dreadnoughty. Pozwolenie parlamentu na budowę tych okrętów jest z góry zapewnione.

Walka z bandytami.

Saloniki, 16 sierpnia (wł.) W Buk stoczyły wojska greckie zaciętą walkę z bandami bułgarskimi.

Po obu stronach jest wielu zabitych i rannych.

Niezadowoleni.

Wiedeń, 16 sierpnia. (wł.) Przywódcy malarów donoszą, że Choti, Grudi, Clemensti, Castraci i Shreli objęte są poważnym wrzeniem, ponieważ nie chcą należeć do Czarnogórze. Przywódcy tych szczepów udali się do dowódcy floty międzynarodowej Burneya i oświadczyli mu, że nie mogą uznać granic, uchwalonych przez konferencję międzynarodową w Londynie. Gdyby mocarstwa nie uczyniły zadość ich żądaniom, to zmuszeni będą uciec się do rewolucji przeciwko Czarnogórze. Jeżeli do dnia 29 b. m. nie otrzymają odpowiedzi przychylniej, to rozpoczną rokosz i wyruszą na Turcję. Konsulowie włoski i austriacki w Skutari otrzymali również podobne oświadczenie.

Mowa tronowa.

Londyn, 16 sierpnia (wł.). Wczorajsza sesja parlamentu zakończona została mową tronową, w której król Jerzy położył nacisk na węzły przyjaźni, jakie łączą Anglię z Francją, a które zaciśniły się jeszcze niedawną wizytą Poincarégo w Londynie i wyraził nadzieję, że mocarstwa zgodzą się na traktat zawarty w Bukareszcie.

Przez Dardanele...

Konstantynopol, 16 sierpnia (wł.). Wbrew postanowieniom międzynarodowym, że przez Dardanele nie ma prawa przepływać żaden okręt bez pozwolenia Turcji, pancernik „Admiral Sontop“ przepłynął cieśninę i krąży po morzu Czarnem.

Złot sokołów.

Poznań, 16 sierpnia (wł.). W Urbanowie wczoraj o godz. 12 w południe prezes związków sokolskich otworzył złot sokołów z Księstwa Poznańskiego. O godz. 3 odbył się koncert, a o godz. 3 i pół rozpoczęły się ćwiczenia, które powiodły się znakomicie.

Okrąg I-szy, kujawski wykonał ćwiczenia z ciupagami, II-gi, poznański laskami, III-ci pleczewski wykonał wolne ćwiczenia, a VIII-my budował piramidy, które wypadły doskonale. Ćwiczenia zakończył występ drużyn sokolic z maczugami.

Przebieg ćwiczeń nie został niczem zakłócony. Pomimo to, że się chmurzyło, udział publiczności był bardzo znaczny, bo zgromadziło się przeszło 8,000 osób. Wieczorem odbył się ponownie koncert.

Pożyczka chińska.

Londyn, 16 sierpnia (wł.) Chiński minister komunikacji zawarł umowę z przedstawicielami mocarstw w sprawie 5 proc. pożyczki między-

narodowej w wysokości 250,000,000 franków. Pożyczka ta ma być całkowicie użyta na budowę nowych linii kolejowych.

Brak wody.

Nowy Jork, 16 sierpnia (wł.) Straszne upały w Stanach Zjednoczonych trwają. Od 12 dni miasto pozbawione jest wody, gdyż wszystkie jeziora i stawy okoliczne wyschły. Woda sprowadzana jest kolejami z odległych okolic. Wielu farmerów opuściło swoje farmy i obozuje w pobliżu źródeł, których strzeże wojsko. Woda rozdawana jest na porcyce kilka razy dziennie.

Różne mieszkania i lokale

Mieszkania od najskromniejszych do eleganckich z wszelkimi wygodami. Lokale na sklepy w podwórzu lub na kantory do wynajęcia od 1/14 października lub zaraz z powodu prowadzonych remontów, pożądane najwcześniejsze porozumienie dla uwzględnienia życzeń. Oglądać można w każdej chwili. Stróż wskaże oraz poda godziny dla porozumienia. Normalnie od 12-ej do 4-ej codziennie rozmówić się można.

Zarząd Domów T. WERNERA i S-ki

1700

Łódź, Piotrkowska 17.

Dr. B. REJT

Średnia 5.

Średnia 5.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczościowe i kosmetyka lekarska. Leczenie syphilisu salvarsanem Ehrlich-Hata 606 i 914 (wśródżynie). Leczenie elektrycznością: elektroliza (usuwanie szpecących włosów) i oświetlenie kanału (uretroskopia). Godziny przyjęć: W czasie letnich miesięcy tylko od 4-ej do 8-ej po południu, w niedziele od 10-ej do 2-ej. Dla W. Pań: osobna poczekalnia. 1128

Prof. Tadeusz Joteyko

przyjeżdża stale przez czas ferii letnich dla udzielania

LEKCYI MUZYKI

(fortepian, skrzypce, teoria).

Zastać można w szkole muzycznej Tow. Muz. im. Chopina (Piotrkowska 108) we wtorki, środy i czwartki od 8—9 wieczorem.

Dr. WOŁYŃSKI

były asystent kliniki uniwersytetu wrocławskiego (prof. Hinsberg) osiadł w Łodzi jako specjalista chorób uszu, nosa i gardła, ul. Piotrkowska № 89. Godziny przyjęć: 10—12 i 4—6 po poł., w niedziele od 10—12. Operacje, bronchoskopia, kąpiele elektryczno-sświetlane. 2592

Żywoty Świętych Polskich

oraz różne broszury treści religijnej poleca skład materiałów piśmiennych.

KSIĘGARNIA „PRZEGLĄDU KATOLICKIEGO“

ul. św. Andrzeja № 8.

Syndyk tymczasowy

masy upadłości kupca łódzkiego

Ferdynanda Müllera

w myśl art. 502 i 503 Kod. Handl. zawiadamia, że od dn. 3/16 sierpnia 1913 r. rozpoczął się 40 i 15-dniowy termin dla sprawdzania należności wierzycieli tej masy. Wierzyciele winni stawić się osobiście, lub przez pełnomocników do II Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego Piotrkowskiego z dowodami usprawiedliwiającymi ich wierzytelności.

Łódź, dnia 3/16 sierpnia 1913 r.

Syndyk tymczasowy

Włodzimierz Zakrzewski.

2734

p. adw. przys. Łódź, Średnia 21.

Dr. Feliks Skusiewicz

Andrzeja 13

Choroby skórne, weneryczne, moczościowe. Przyjmuje: od 9^{1/2} do 11-ej i od 5—8. W niedziele i święta od 9^{1/2} o 12-ej. Telef. 26—28. 507-r.

Dr. S. SZNITTKIND

przeprowadził się na Średnią 3

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych, kosmetyki lekarskiej (włosy, twarz etc). 1117. Przyjmuje od godziny 8^{1/2} do 11 i od 4 i pół do 9 w., damy od 4 i pół do 5.

Dr. L. PRYBULSKI

Choroby skórne, włosów, (kosmetyka), weneryczne i moczościowe, niemooczościowe. Leczenie syphilisu EHRlich-HATA „606—914“

Ul. Południowa № 2, telef. 13-59. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w. pańskie od 5—6 po poł. Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. Jelnicki

Choroby weneryczne, skóry i dróg moczowych

ul. Andrzeja № 7 tel. 1-70. Przyjmuje: 9—12 i 5—8, pańskie 4—5. 1801

K. WIĘCKOWSKI

p. adwok. przys.

PRZEPROWADZIŁ SIĘ NA KONSTANTYNOWSKA № 30. I p. 2538

Odnaczona Złotym Medalem na Wystawie w Rostowie
**Warszawska szkoła kroju i szycia
 Apolonii Kopydłowskiej**

dyplomowanej uczennicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni, szkół. Nauka gruntowna i prędką, prowadzona dwoma systemami; uczennice nabierają wprawy i gustu przy pracowni sukien. Nauka mierzenia, pasowania i modelowania. Kurs wieczorny po cenach niższych; w kompletach połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczennic w każdym czasie. Sprzedaż form papierowych, żurnali i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostyminy do krajanania i pasowania.
 Gały KURS KROJU wieczorny tylko 10 rubli. 2724
 Łódź, ul. Piotrkowska 115. Filia: Bałuty, ul. Zgierska 54.

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić Sz. Pań, iż zakład mój przeniesiony został na ulicę **Mikołajewską Nr. 37, 1-sze piętro.**

Z szacunkiem

Adolf Hessler.

2728

Helenów — Helenów
 W NIEDZIELĘ

WIELKI KONCERT

orkiestry włościańskiej pod batutą

Karola i Stanisława Namysłowskich

Początek o godz. 5-ej po poł. Początek o godz. 5-ej po poł.
 Wejście 25 i 10 kop. W razie niepogody koncert odbędzie się w sali. Codziennie przedstawienia kinematograficzne. 2507

**Łódzka Druga
 SZKOŁA HANDLOWA**

z wszystkimi prawami szkół rządowych,

Dzielnia № 50a

zawiadamia, iż egzaminy wstępne do klasy V-ej włącznie i poprawkowe do wszystkich klas rozpoczną się 16/29 sierpnia r. b. kandydaci do klasy wstępnej niższej przyjmowani są od lat 8.

Podania przyjmuje kancelarya szkoły codziennie od 11 do 1. Do podania dołączyć należy: 1) metrykę, 2) świadectwo pochodzenia i 3) świadectwo o powtórnej szczepieniu ospy.

Dyrektor

E. Foelsch.

2255

Słone kąpiele morskie

Swinemünde

1-szorzędne kąpiele nad Bałtykiem. 5% słone kąpiele przez cały rok. Damskie, męskie, rodzinne. Okolice lesiste. Kanalizacja-wodociąg. Elektryczność-zakład gazowy. Centralna komunikacja. Przeszło 20.000 kura-cyuszów. Inform. udziela zakład kąpielowy.

4-kl. Szkoła handlowa

Łódzkiego T-wa szerzenia wiedzy handlowej

Długa Nr. 45.

Egzaminy wstępne do klas: wstępnej, niższej, wyższej i I-ej oraz poprawkowe rozpoczną się dnia 27 sierpnia r. b. Do klas: II, III i IV miejsc wolnych niema. Podania przyjmuje kancelarya szkoły codziennie od 12 do 1 po poł., prócz niedziel i świąt.

Nowo utworzony skład wędlin

z salą do spożywania gorących wyrobów na miejscu, poleca się uwadze Sz. publiczności.

Z poważaniem **JAN KIJAK,**

Piotrkowska 74, vis avis (Pasażu Meyera).

471

**MAJSTRA
 GRABARSKIEGO**

z 50 ludźmi do sypania grobli poszukuje majątek Sarnów przez Łódź, skrzynka pocztowa nr. 56. 2716

Konstantynowska 35 do wynajęcia zaraz lub od października

3 pokoje

z kuchnią, z wygodami, oficyna, 1 piętro, sklep w podwórzu pokój 4 piętro, front. 2696

Zdolni ślusarze

na roboty gięte i budowlane jako i **tokarz** który umie pracować na śrubstakę, mogą się zgłosić u Risz Buhle, Długa 162. 2694

Ruda-Pabianicka

Do sprzedania lub zamianę na nieruchomość w Łodzi 8-morgowa kolonia zagospodarowana; inwentarz: żywy i martwy. Dom-willa wraz z budynkami gospodarczymi, zasiewem 5 mórg pod koniczyne. Ziemia mocno wygnojona, ogrodowa, czarnoziem w wysokiej kulturze; 10—12 minut od tramwaju.

Wiadomość u W-go Kosin-skiego w Rudzie-Pabianickiej.

Dr. W. Dutkiewicz

Specjalność: choroby skórne weneryczne 8 1/2—10 1/2, rano i od 4—7 1/2 w. W niedziele od 9—12 rano. Przeprowadził się na ul. Nawrot 1, róg Piotrkowskiej. 347r.

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120.

Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszki). Codziennie od 10—11 rano i od 4 do 6 po poł. Telef. 23-10. 253

Dr. med. Szwarcwasser

Piotrkowska 18.

Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszki i przemienny materii (cukrowa, podaga, otłuszczenie itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydzielnia krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7 1/2 po południu. 16

Dr. SONNENBERG

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne. Przeprowadził się: mieszka obecnie przy ulicy Zielonej № 8. Od 11-1 i 5-7 1/2.

D. Mittelstaedt

Mikołajewska 67.

Przyjm.: od 8—9 i pół rano i 5—6 pół po poł. w niedziele i święta: tylko rano od 8—10

5 akcyj

I-ej emisji zgierskiej elektrowni do sprzedania. Wiadomość kiosku dzienników, Nowy-Rynek, Zgierz.

MIÓD

hurtowo i detalicznie do sprzedania. Nawrot 85, u stróża. 2722

Dr. KRUSCHE

powrócił. 2726

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe

Dr. Stanisław Piekarski

PIOTRKOWSKA № 115.

Przyjm.: od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—5. 1551—r.

Dr. med. Z. SOŁC

Choroby skórne i weneryczne

ul. Mikołajewska 18.

Godziny przyjęć: od g. 9—12 i od 4 i pół do 7 i pół wiecz., w niedziele i święta od 9 do 12 i pół. Telefon № 20-00.

Dr. LEWKOWICZ

choroby skórne, weneryczne i niemoczopłciowe
 Konstantynowska 12.

Przy syphilisie (zastosowanie preparatu „500“ i „914“). Od 9—1 po poł. i 5—3 w., panie 4—5 po poł., w niedziele 9—3. Osobna poczekalnia.

Dr. Jan Cadarski

Akuszerya, choroby chirurgiczne i kobiece
 przyjmuje do 10 r. i 4—6 po poł
 ul. Cegielińska 9 m. 4. 3523

Dr. med. Bolesław Koo

PIOTRKOWSKA 56, tel. 32-62
 choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne 1649
 przyjmuje do 11 r. i od 4—7 popoł.

Dr. med. Zand-Tenenbaumowa

Piotrkowska 145, tel. 24-16.

Akuszerya, choroby kobiece i narządów moczowych (cystoskopia i ureteroskopia).
 Przyjmuje od 5-ej do 6-ej. 1714

Dr. med. S. Aronson

był asystent klinik berlińskich.
 Piotrkowska 120. Tel. 31-82.
 Akuszerya i choroby kobiece.
 Przyjmuje od 9—11-ej i od 5—7-ej w. W niedziele od 10—12. 1437

Dr. Zofia Garlicka

akuszerya, choroby kobiece
 mieszka obecnie Krótka 6a,
 telefon 10-14. Przyjmuje od 4-ej do 7-ej. 2087

Dr. Tadeusz Brahander

przeprowadził się. Piotrkowska 109, telefon 11-14.

Akuszerya, choroby kobiet i kobiecych narządów moczowych
 Oświetlanie kobiecego pęcherza.
 Przyjmuje od 9 do 11 rano i od 4 do 7 po poł. 2676

Dr. M. PAPIERNY

AKUSZER i SPECYALISTA
 CHOROÓB KOBIECYCH

ulica Południowa Nr. 23.
 Telefon 16-35.

Przyjmuje do 11 rano i od 4 1/2 do 6 1/2 po poł. 333

Dr. Fr. LUKASIEWICZ

Zarzęwska 36, (róg Sosnowej). Choroby wewnętrzne (sp. żołądkowe i dziecięce). Przyjmuje od 8—11 r. i od 4—7 pop.

Przejazd № 8.

(starszy) Telef. 17-14.

Dr. FRANCISZEK

KOZIOLKIEWICZ

mieszka obecnie Przejazd № 8 front, 1-e piętro.
 przyjmuje od 9 1/2—12 i od 6—8 w

Dr. med. P. Langbard

Zawadzka 10.

b. asystent kliniki berlińskiej. Specjalista chorób: wenerycznych, skórnych, włosów, niemoocy płciowej. Przy leczeniu syfilisu stosowanie preparatu „606“—„914“. Leczenie za pomocą elektryczności (elektroliza). Masaż wibracyjny. Badanie nerek, pęcherza i kanału. Endoskopia i cystoskopia. **Badanie krwi przy syfilisie.**

Godziny przyjęć: od 8—1 i od 4—6.
 Dla pań od 4-ej do 6-ej.

Dr. LITMANOWICZ

Krótka 12.

Choroby nerek, pęcherza, cewki i t. p.
 Przyjmuje do 10 rano i od 4—8.
 Telefon 18-61. 3011

**2 || 2
 POKOJE**

z kuchnią, 5 okien na parterze, zdatne na kantor, szkołę lub t. p., do wynajęcia zaraz. Spacerowa 41. Tamże 2 pokoje z kuchnią na 3-em piętrze. 2037

Remiza „BRISTOL“

Wynajem Karet

A. NEUMANN

ul. Piotrkowska № 119 tel. 10-53

Pralnia Chemiczna i bielizny

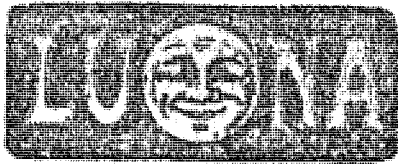
W. Grochowina

34 MIKOŁAJEWSKA 34

Niniejszem ma zaszczyt zawiadomić Szan. Klientę, iż z dniem 1 sierpnia r. b. pomieszczenie pralni przeniesione zostało z oficyny **na front tegoż domu.** 2752

THEATRE

GŁOS ZMARŁEJ

wstrząsający dramat z życia sfer finansowych w 3 częściach, w wyk. pierwszorzędných ameryk. artyst.
CIEKAWA TREŚĆ! **NIEBYWAŁA GRA!**

Od dziś do poniedziałku włącznie między innymi:

Oczy prawdy

wspaniały dramat w wykonaniu wybitnych francuskich artystów.

Dureń przestępcą

bardzo komiczn.

2509

CASINO

Dziś do poniedziałku włącznie między innymi:

„Latarnia śmierci”

sensacyjny dramat w 4-ch wielkich aktach w kolorach.

Pokój o dwóch łózkach

arcyzabawna komedia.

2503

ODEON

Dziś do poniedziałku włącznie między innymi:

HONOR KOBIETY

dramat w 3-ch częściach z życia zakulisowego artystów.

Nad program: Sobolowe okrycie

wspaniała komedia w 2-ch aktach.

2501

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. Kursy wieczorowe dla pracujących pod osobistym kierunkiem właścicielki. 3433

Na miejscu duży wybór manekinów.

Szkoła prywatna W. Szulca

ulica Mikołajewska № 83 (Ewangelicka 18).

Lekcje rozpoczynają się 20-go sierpnia n. st. Zapis uczniów odbywa się codziennie od godz. 9 do 6. 2646

Marta Norkowska

Wyższa Szkoła Gospodarstwa Dom. w Warszawie, Bracka 17, tel. 33-33.

Przyjmuje uczennice każdego czasu. Zajęcia rozpoczynają się 1-go września. Kurs nauki kwarantny lub półroczny. Program wysyła się bezpłatnie. Obiady na miejscu i do domów. 3443

Szkoła egzystuje lat 8.

NAUCZYCIEL

udziela korepetycji oraz przysposabia na różne świadectwa. Piotrkowska 117 m. 17; zastać można od 5—8. 2086

Przeciw kórkusowi, przy kaszlu, astmie, emfizemie, katarach krtań, oskrzeli i chorobach płuc, wzbudza apetyt. Uspokaja nerwy, „Kosulin” aptekarza J. Saskiego, w Brześciu Lit. Pozwolenie Rady Medycznej za № 847, Grand Prix w Hadze. — Cena flakonu i rb. Żądać wszędzie. — W Łodzi u Splessa 1869—1

Pracownia haftów i robót ręcznych

Z. Pawlak

przeniesiona została na ul. Włodzewska 109. Przyjmuje wszelkie roboty i takowych wyręcza. 2848

Odciski

brodawki, zgrubiałą skórę usuwa najskuteczniej znane i nagrodzone Wielkim Złotym Medalem w Paryżu **ARAGO** ST. GÓRSKIEGO w Warszawie, Leszno № 12. Cena 35 i 60 kop. Żądać wszędzie. Wystrzegać się naśladownictw. Zwracać uwagę na markę Gładystor. 1827

Do wynajęcia

od 1 października sklep z 2 pokojami i kuchnią, 2 pokoje z kuchnią. Piotrkowska 292, gdzie stacja tramwaj Pabianickich. 2892

Łódzka 7-kl. Szkoła Handlowa Zgromadzenia Kupców.

Dzielnia 58.

Niniejszem podaje się do wiadomości osób zainteresowanych, iż w nadchodzącym 1913—14 roku szkolnym wolne miejsca będą w klasach: wstępnej niższej, II-ej, III-ej, IV-ej, V-ej i VII-ej.

Podania o przyjęcie z załączeniem: 1) metryki w całkowitym odpisie, 2) świadectwa pochodzenia, 3) świadectwa lekarskiego o zaszczepionej ospie i 4) rb. 10 kaucyi przyjmuje kancelaryja szkoły codziennie w godzinach biurowych. Tamże do nabycia program szkoły.

Początek egzaminów wstępnych 27 sierpnia o godzinie 9-ej rano. Początek lekcji dnia 2 września.

2351 Dyrektor Szkoły **Wacław Kloss.**

Dyrekcya Pabianickiej 7-mio klasowej Szkoły Handlowej

niejszem zawiadamia, że egzaminy wstępne do wszystkich klas odbywać się będą dnia 19, 20, 21 maja; 16, 17, 18 czerwca, 28, 29 30 sierpnia. 1119

Podania na imię dyrektora przyjmuje kancelaryja szkoły.

II-gle Łódzkie Rzemieślnicze Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, Główna 9,

przyjmuje członków i wydaje pożyczki od których pobiera 6%

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe, od których płać od 4 do 6 procent i wkłady warunkowe: ktoś wpłaca po 7 rb. 53 kop. miesięcznie, otrzymuje po 3-ach latach 300 rb.

Dla udogodnienia składania oszczędności Towarzystwo daje do domów skarbonki niklowo-pancerne. — Kasa czynna codzie nnie od 10-ej do 1-ej i od 6-ej do 8-ej wieczorem. 2381

ZYRANDOLE Elektryczne i Gazowe

Najnowsze modele, ceny fabryczne.

Fabryka lamp i wyrobów brązowych

Władysław Henig i S-ka w Łodzi,

telef. 24-32.

Skład fabryczny, ul. Piotrkowska № 29, telefonu 24-31.

2375 Wyłączna sprzedaż wyrobów platerowanych fabryki

Bracia Henneberg, Warszawa.

Pfaffendorf. **Restauracja A. Brauna** Pfaffendorf.

W sobotę, d. 16 sierpnia r. b.

W niedzielę, d. 17 sierpnia r. b.

Wieczór tańczący **Koncert orkiestry Scheiblerowskiej**

od godz. 9-ej wieczór do rana.

od godziny 5-ej po poł. 2720

Niniejszem pozwalam sobie zawiadomić Sz. Klientę,
że przeniosłem swój od 1902 roku istniejący przy ulicy
Piotrkowskiej № 145

Magazyn Mebli

na ul. Piotrkowską № 117

i polecam bogaty wybór polski stołowych, sypialnych, gabinetów, salonów etc., etc. oraz pojedyncze meble podług najnowszych rysunków, czysto i solidnie wykończone po takich cenach.

Z poważaniem

2417

L. Szymański i S-ka.

3 lub 4 pokoje

z kuchnią i wszelkimi wygodami potrzebne od października. Oferty w adm. „Rozwoju”, pod lit. „W. R.”. 2658

Biurowie geometry
Kazimierza Jasińskiego

przeniesione na ul. Konstancynowską 45, tel. 30-27. 2622

Do sprzedania

Rolwagi 2 parokonne, jedna pojedyncza. Perelotka na gumach. Ogier kary. Piotrkowska 283. 2514

Dr. Leon Szayerowicz
powrócił

Rozwadowska № 4. Tel. 10-66
Akuszerya i choroby kobiece. przyjmuje od 4—7 po poł., w niedzielę od 10—12 przed południem. 2544

Dr. A. Groszlik

Zachodnia 68, (przy Zielonej). Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych. Instytut Röntgenologiczny i światłolecznicy. Badanie krwi na syfilis. Od 8^{1/2}—11^{1/2} r. i od 5—2. Niedziele i święta 9-12 r. 305

Choroby uszu, gardła i nosa

Dr. B. CZAPLICKI

ordynator szpitala Anny-Maryi Piotrkowska № 120. Telefon 32-33.

Przyjmuje od g. 11—12 rano i od 5—8^{1/2} p. p. w niedzielę i święta od 10—11 rano. 3447

Najwyższe nagrody
za masło

„Radical”

„RADICAL”

Najsukuczniejsza masła

podług opinii lekarzy i dziękczynnych listów pacjentów poleca się od Reumatyzmu, Ekzemy, Skrofulów, Hemoroidów, Ran, Oparzenia i wszelkich chorób skórnych. Zadać w aptekach i skład. aptecznych. Kantor w Łodzi (Piotrkowska 10) w podwórzu tel. 24—21. Przedstawiciel 917 F. KOCZAN.

Niechaj czytają cierpiący na bronchitis, katary i przeziębienia zadawnione.

Katar zaniedbany lub źle leczony przechodzi często w Bronchit, o ile nie staje się wprost gruźlicą płuc. Zdarzają się wypadki, że paroksyzmy kaszla są tak częste i gwałtowne, że wstrząsają całym organizmem; sen staje się niemożliwym, puls febrycznym, najmniejsze wrazenie chłodu wznaga cierpienia. Bardzo często następnie zjawiają się tuberkuly, które mnożąc się, niszczą płaca. Rychło płaca staje się ogniskiem mikrobów, szerzących w płacach tak zwane kawerny. Choryznika bez cierpień, będąc ustawicznie w stanie przygnębienia. Wydzieliny z początku białe i pieniste stają się stopniowo groźniejszymi w ostatnim stadium choroby mają kolor szarawo-zielonawy. Życie takiego chorego jest tylko powolną agonią, człowiek gwałtownie zdając sobie dokładnie sprawę ze swego stanu. Wobec tego niezmiernie należy się wystrzegać najmniejszego przeziębienia, szczególnie zaś, gdy zaczyna się bronchit. Już w samym zarodku należy zło stłumić, nim wywiąże się poważna choroba; najlepiej dołożyć wszelkich starań, aby pozbyć się choroby na samym początku

Mikroby gruźlicy,

zniszczone przez kapsułki dziegieciowe Gayot'a.

Zażywanie kapsulek dziegieciowych Gayota po 2—3 po kałdem jedzeniu, wystarcza do wyleczenia w krótkim czasie najpoważniejszego kataru i najbardziej zadawnionego bronchitu. Zdarzają się nawet wypadki uleczenia zdeklarowanej gruźlicy, dziegieć bowiem wstrzymuje rozkład płuc przez tuberkuly, zabijając szkodliwe mikroby, stanowiące przyczynę tego rozkładu. Jest to bardzo proste i wytłumaczone. Najlepiej katar, o ile będzie zaniedbany, może przejść w bronchitis.

Dlatego też najlepiej walczyć z chorobą w samym jej zarodku, zażywając kapsułki Gayota, zawierające dziegieć, otrzymany ze specjalnego gatunku sosny norwskiej, która rośnie w Norwegii. Kapsułki te przygotowują się podług przepisu samego wynalazcy Gayota, czem tłumaczy się ta okoliczność, że tylko te kapsułki są skuteczne, wszelkie zaś podrabiania są bezwartościowe. Kapsułki Gayota są okrągłe, wielkości grochu, dają się łykać z łatwością z odrobiną wody. Są do nabycia we wszystkich lepszych aptekach. Zachwalany w sprzedaży ten lub inny produkt, zamiast prawdziwych kapsulek dziegieciowych Gayota, należy we własnym interesie odrzucić.

Zadajcie stanowczo, aby wam dano prawdziwe kapsułki Gayota. Aby uchronić się od wszelkich pomyłek prosimy zwracać uwagę na etykietę na flakonie. Na prawdziwych kapsulkach Gayota znajduje się napis wynalazcy Gayot grubym i tustem pismem oraz podpis tegoż w trzech kolorach: fioletowy, zielony i różowy na ukos etykiety, również adres laboratorium: Dom Handlowy L. Frère 19, rue Jacob, Paryż.

Prócz tego należy pamiętać, że prawdziwe kapsułki Gayota nie są czarne, przeciwnie zaś nadszyczą białe i na każdej kapsułce odtworzony podpis „GUYOT”. Cena kapsulek Gayot 1 rb. 25 kop. za flakon.

Kuracja kapsulkami Gayot wynosi mniej, niż 10 kopejek dziennie, a wyzdrowienie zapewnione.

P. S. Osoby, które nie mogłyby łykać kapsulek, mogą je zastąpić Smolą Gayota w stanie płynnym, biorąc to lekarstwo w szklance wody, lub innego płynu do picia, którego wleją zawartość jednej łyżeczki od kawy; skutek zbawienny tego środka będzie ten sam jak zażywanie kapsulek i uzdrowienie nastąpi niezawodnie. **Cena płynnego dziegieciu GUYOT 1 rb. 10 k. za flakon.**

Sprzedaż w składzie; Dom Handlowy L. Frère, № 19, ulica Jacob, w Paryżu i we wszystkich lepszych aptekach całego świata

Do nabycia w większych aptekach i składach aptecznych. 4315

Skład masła, kefiru i produktów wiejskich

B. Patzerowej

Łódź, Mikołajewska 31. Tel. 24—10.

Kto chce zrobić wielki majątek!!!

niech kupuje przy Szosie Pabianickiej przed Rudą **plac na rozplaty**, na warunkach dogodnych. Budowa domów bez planów. Wiodomość na miejscu w Chachule, oraz Piotrkowska 3, m. 7, u J. Wolskiego w Łodzi. 2658

Polecamy pracownię sukien, kostiumów i okryć damskich. **Stanisławy**
Przejazd 43, (II-ie piętro) 99
Żurnale paryskie i wiedeńskie.

W VII-klasowej szkole
Janiny Tymienieckiej
prowadzonej pod kierunkiem
Janiny Pryssewicz

zapisy zaczną się 18 sierpnia od 5-ej do 7-ej—Widzewska Nr. 42 w szkole i od 12-ej do 2-ej—Andrzeja Nr. 7, m. 6. Egzaminy 27 i 28 sierpnia. Lekcje 1-go września. 2704

Zjednoczone fabryki
Wyrobów Ogniotrwałych
dawniej **C. KULMIZ**

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850
Oddziały fabryk: Mark-Redwitz w Bawarii i Halbstadt (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiowane.

Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju;
Cegły szamotowe i Kinasowe;
Cegły odporne na działanie kwasów;
Płyty i Rurki.

Roczna reprodukcja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów.—Robotników obecnie około 1.500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Loziński, Łódź—Pasaż Szulca № 3,
Telefon 547. 129

7-kl. zakład naukowy żeński

ANIELI ROTHERT

Nowospacerowa № 29.

Lekcje rozpoczynają się 26-go sierpnia. Egzaminy wstępne i poprawkowe do kl. I-ej 25-go sierpnia, do następnych 26 sierpnia. Zapisy uczenia przyjmuje kancelaria szkoły (I-e piętro) od 18 sierpnia codziennie od godz. 10—12. 2431

LECZNICZA MAŚC ZIOŁOWA 273 VILIA-CRÈME = DOKTORA OBERMEYERA

UNGUENTUM HERBALE COMPOS OBERMEYER.

Specjalny niezrównany środek medyczny przeciw wszelkiego rodzaju EGZEMOM, ŚWIERZBIE, LISZAJOM, WRZODOM, WYSYPKOM, PRYSZCZOM, OPARZENIOM, ODMROŻENIOM i wszelkim chorobom skórny.

Sprzedaz w aptekach i składach aptecznych po rb. 1.25 kop. za pudełko, PRAWDZIWE w CZERWONEM opakow.—Wystrzegac się naśladownictw! UWAGA. Dla osiągnięcia pełnego, znakomitego wyniku należy przy używaniu MAŚCI VILIA CRÈME stosować znane w całym świecie ziołowe:

„MYDŁO HERBA”

D-ra OBERMEYERA z wizer. Siostry Miłosierdzia na każdym kawałku PRZY RÓWNOCZESNEM STOSOWANIU CUDOTWÓRCZE WYLECZENIE!

Żyrandole Elektryczne

Ampla, lampy stołowe, kinkiety.

Największy wybór.
Najnowsze modele.
Przystępne ceny.

Lampki z drutu ciągnionego „Osramowe”

75% oszczędności na prądzie — 10 do 1000 świec.

Bracia BORKOWSCY Piotrkowska № 125, telefon 14-40.

2065

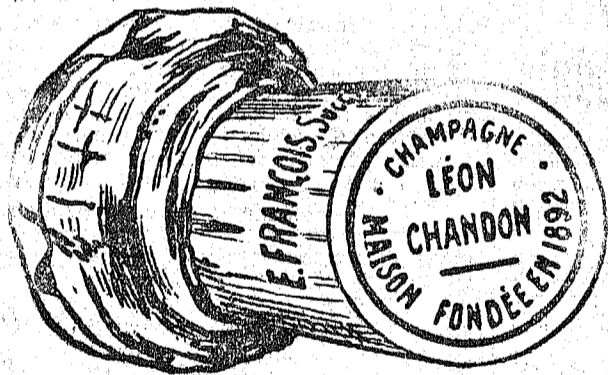
inne

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145. Ogólnie znana lecznica zębów lekarza d-ty H. Pruss.

1395

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu. Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów. Plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty. Reparacje sztucznych zębów na poczekaniu. Ceny bardzo niskie.

Dystylarnia parowa. Reprezentant F. JANKOWSKI, Warszawa, Marszałkowska 103.

569

CENTRALNA KLINIKA chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA I REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

PRZECIWIW PIEGOM Krem ks. Kneippa

Aptekarza I. Hartmana

radikalnie usuwa piegi, opalenizne, wszelkie plamy, pryszczki, wagner, czerwoność skóry, a także wygładza zmarszczki. Zadać w aptekach, składach aptecznych i perfumeryach. Wystrzegac się falsyfikatów, prawdziwy tylko w słoikach, z wypalonym napisem: **Krem Kneippa**, apteka J. Hartmana № 1359, hurtowa sprzedaż: apteka w Łodzi, Młynarska № 15. 2205

MAGAZYN KAPELUSZY DAMSKICH i GALANTERYI

Florentyny Chlebowskiej

ul. Zielona № 33, (Zielony Rynek)

na zaszczyt polecic Szanownej swojej Klienteli duży wybór galanterii damskiej i męskiej po cenach bardzo zniżonych. Poleca również kapelusze damskie tanie i gustowne, także żalobne kapelusze na składzie. 5853

89 Zakład GRAWERSKO-PIECZĘTARSKI 89

F. Szczepańskiego

PIOTRKOWSKA № 89. :: PIOTRKOWSKA № 89.

Wykonuje ze złota srebra i innych metali: HERBY, MONOGRAMY, FAKSYMILE, ŻETONY PAMIĄTKOWE, JUBILEUSZOWE, TOWARZYSTW itp. Wszelkie grawerowania: MONOGRAMÓW, NAPISÓW i OZDÓB na różnych metalach. STEMPLE metalowe i kauczukowe. Przyjmuje roboty jubilerskie, złoczenia, srebrzenia i oksydowania. — — — Ceny nader umiarkowane. :: ::

89 Firmowe SZYLDY emaljowane, 89

mosiężne i na drzwi.

Ból głowy i Migrenę

z kognatem

ZADAĆ PROSZKÓW

natychmiast usuwa „Migrenę-Nervosin” bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Są już falsyfikaty! Więc zadać w aptekach i składach aptecznych proszków wyrabianych tylko w Płocku i z podpisem wynalazcy A. Gaseckiego na każdym. Proszek 10 kop. 417

Skład win

1639

M. D. OKOJEWA

Dzielna № 11

Zdrowie jest bogactwem i szczęściem!!!

Kto cierpi na żołądek, głowę i ogólne niedomaganie

ten powinien pić **Wino żołądkowe № 7**, za-

twierdzone przez rząd za Nr. 3478. Wino żołądkowe, zastosowane w Ekaterynburskim pułkowym lazarecie przy chorobach żołądka, wykazało znakomite rezultaty, co stwierdzi świadectwo, wydane przez starszego lekarza w 1910 r., jak również w 1911 r. przez starszego lekarza szpitala Czerwonego Krzyża, gdzie wino było z powodzeniem stosowane. Wina żołądkowego № 7 w żadnych innych składach niema jak tylko w składzie win M. D. OKOJEWA, Dzielna № 11. OLIVA do lampek 20 kop. funt. KNOTKI bezpłatnie.

Komitet pokazu ogrodniczego w Łodzi

podaje do wiadomości, zainteresowanych, że wobec licznie napływających deklaracji Komitet przystąpił do szczegółowego podziału miejsc zgodnie z napływającymi deklaracjami. Niezależnie od tego, zawiadamia życzących wziąć udział w pokazie, że z wolnych miejsc pozostaje niewielka ilość. Termin składania deklaracji upływa z dniem 1 września r. b. Adres: Julian Grądzki, ul. Widzewska 95a. 2664

ZATWIERDZONE
PRZEZ MINISTERIUM

KURSY TECHNICZNE

(Technicum Przemysłu Włóknistego)

Wacława Kujańskiego

W ŁODZI, NOWO-CEGIELNIANA № 9.

1. Wieczorna szkoła przedzalnictwa i tkactwa. **Warunki:** Kandydaci przyjmowani są bez ograniczenia wieku i określonego cenzusu naukowego, natomiast z praktyką fabryczną. Kurs nauk roczny. Opłata za naukę 35 rb. półrocznie (za całkowity kurs 70 rb.).
2. Dzienna szkoła przedzalnictwa i tkactwa. **Warunki:** Kandydaci winni przedstawić świadectwo z 3-ich klas lub złożyć egzamin wstępny. Kurs nauk półtora roku; do południa praktyka w fabrykach, po południu zaś teoretyczne wiadomości na kursach. Opłata za naukę wynosi 50 rb. półrocznie (za całkowity kurs 150 rb.).

Zapisy: w czerwcu, lipcu sierpniu, wykłady rozpoczynają się 1 września.

UWAGA: Zgodnie z § 12 Ustawy, osoby, które przeszły kurs nauk i zdały egzamin, otrzymują stosownie do uchwały Komitetu Egzaminacyjnego patenty z wymienioną specjalnością i wykazanymi postępami.

UWAGA: Szkoła prowadzona jest według wzoru szkół fachowych zagranicznych (Reutlingen, Berno-Morawskie, Chemitz).

Podania przyjmuje i informacji udziela kancelarya kursów, codziennie od godziny 4-jej po południu do godz. 10 wieczór.

Uwaga: Dla p. p. handlowców z tkactwa i włókiennictwa nauka 4 miesięczna i w godzinach wieczornych. Opłata 40 rb. Wykładane są spioły, kalkulacja z dekompozycją i towaroznawstwo.

Podania o przyjęcie do Męskiego Prywatnego Seminarium dla Nauczycieli Ludowych w Ursynowie

wraz z dokumentami (świadectwo szkoły, metryka, świadectwo powtórnego szczepienia ospy, piśmienne zobowiązanie rodziców do regularnego wnoszenia opłaty szkolnej, zaświadczenie 2-ech osób wiarogodnych co do moralnego prowadzenia się kandydata i krótki własny życiorys) należy nadsyłać przed 25 sierpnia r. b. pod adresem: **Warszawa, skrzynka pocztowa № 377.**

Kandydaci na kurs I-szy (w wieku od lat 15—17) i na kurs II-gi (od lat 16—18) winni stawić się na egzamin w Ursynowie 27 sierpnia o godzinie 8-jej rano.

Kancelarya Seminarium wysyła na każde żądanie program i warunki przyjęcia. 2451

Najtaniej kupić można

Władysława
Romiszowskiego

ŁÓDŹ,
Piotrkowska 116,
I-sze piętro,
front.

242

Posiada
w dużym
wyborze
meble uży-
wanei nowe
po cenach
nizkich. Ku-
puje, zamienia,
wynajmuje.

Fabryczny skład

Łóżek żelaznych,
fotel dla chorych,
wózków welocepy-
dów dziecięcych, lo-
downi pokojowych,
wanien, mebli gładych
po cenach fabryczn.

STOŁOWY OCET № 2

żądać wszędzie. Zwracać uwagę na
firmę:

Władysław Suwalski,
2586 **Wólczańska 79.**

STOŁOWY OCET № 2

AGATOL proszek 20 i 35 k.
pasta 20 k.
elksir 30 i 50 k.

St. Górskiego, Warszawa, Leszno 12. Należy do
Odnaczony na 6 wystawach najwyższymi nagrodami za skuteczną
i antyseptyczne działanie, jako najlepszy środek do czyszczenia zębów
i konserwowania dziąseł. Odnacza się silnym i przyjemnym aro-
matem, dezynfekuje i odświeża jamę ustną, chroni zęby od przed-
wczesnego próchnienia i bólu, dając im zdrowy i biały wygląd.
Żądać wszędzie! 2607—40

PIERWSZA LECZNICA

**lekarzy specjalistów
dla przychodzących chorych**

Piotrkowska 45 (róg Zielonej) telef. 30-13.

Wewnętrzne i nerwowe **dr. Szwarcwasser** od 10—11 i od
4½—5½, po południu codziennie.

Choroby skórne i weneryczne **dr. L. Prybulski** niedziela, wtorek,
czwartek, piątek od 1½—2½, sobota, poniedziałek, środa od
8—9 wieczorem.

Choroby chirurgiczne **dr. M. Kantor** od 2—3 i od 7—9 w. codz

Choroby kobiece **dr. M. Papierny** od 3—4 codziennie.

Choroby oczu **dr. B. Donchin** od 9—10 rano codziennie.

Choroby nosa, uszu i gardła **dr. C. Blum.** Poniedziałek, wtorek,
środa, czwartek od 1—2. Piątek, sobota, niedziela od 9—10 rano.

Choroby dzieci, miejsce porad dla matek **dr. Lipszyo** codz. od 1—2.
Analiza krwi, wydziałin, moczu. Szaczenie ospy
od 1—2 po południu. Badanie mamek.

— Porada dla niezamożnych 50 kop. —

Józef Jankiewicz

Łódź, Konstanyńska № 86.

Zakład rzeźbiarsko-sztukatorski

POLECA

do wykonywania wszelkich prac w zakresie sztukatorstwa
wchodzących: ciągnięcia w gipsie, tynku, szarym i białym
cemencie, jako też gładzenie (szpachlowanie) ścian i sufi-
tów w gipsie, białym i szarym cemencie. Wszelkie gładze-
nie filcowym tynkiem.

Specjalność: wykonywanie nowego i reparacje starego
marmuru sztucznego, artystyczne wykonywanie prac kościel-
nych, jako to: ołtarzy i t. p., pałaców i wszelkich robót
w zakresie sztucznego marmuru wchodzących.

Wykonał roboty w teatrze „Scala”, w teatrze Polskim,
dom W-go Lubińskiego, dom „Betania”, Czechy, Piotrkow-
ska nr. 275. 959

2706

Do sprzedania folwark

BABICE

przy szosie z Aleksandrowa do Lutomińska, składający się z 82 mórg
ziemi, w tem 8 mórg łąki nad rzeką; duży owocowy ogród; dwór,
dom mieszkalny i wszelkie gospodarze zabudowania. Wiadomość
u p. Szaniawskiego w Łodzi, Aleksandrowska 125, lub na miejscu.

Marka fabryczna Stołce w trójkącie.

**Do marynat
Gustawa Keilicha**
ocet stołowy № 1
w butelkach niezbędny.

Dostać można wszędzie:
Fabryka: ul. Orła 25. Telef. 9-95.
Sprzedaż detaliczna: ul. Widzewska
2477 № 143, róg Orlej.

Butelka oryginalna Wystrzegać się podrabiań.

Dyrekcya 7-mio klasowej Szkoły Handlowej w Zgierzu

zawładania niniejszem, że egzamina kandydatów do klasy
wstępnej, I, II, III, IV i V zaczną się **dnia 26 sierpnia.**
Podania składać można na ręce dyrektora szkoły, co-
dziennie od 10-jej do 1-jej po południu. 2455

INSPEKTOR

4-klas. Wyższej Szkoły Początkowej
z prawami szkół rządowych

W. I. Jewcechewicza

KONSTANTYNOWSKA № 72

niniejszem ogłasza, że egzaminy wstępne do młodszej i star-
szej klasy przygotowawczej, jak również do I-jej i II-jej klasy
rozpoczyna się 20/2 sierpnia r. b.

Przyjmowanie próśb w środy od godziny 5 i pół do
8 i pół wieczorem, a w czwartki od 10-jej do 1-jej po połu-
dniu i od 6-jej do 8-jej wieczorem. 2636

Wpis od 40 do 60 rubli rocznie.

Żydzi przyjmowani są bez procentu.

Dyplomowany

przyrodnik

uniwersytetu kijowskiego poszu-
kuje posady w szkole średniej
męskiej lub żeńskiej. Zgłoszenia
pod adresem: ul. Piotrkowska
№ 27, m-26, Kulejowski St. 2708

Potrzebni 2702

AGENCI

inkasenci (chrześc.).
do sprzedaży pożądanego arty-
kułu domowego z kaucją 100
rb. na prowizję. Pierwszeństwo
mają zaprowadzeni w sklepach
kolonialnych i drogeriach. Ofer-
ty pod lit. „H. H.” w Rozwoju.

Dr. Stanisław Lewinson

przeprowadził się na ul. Piotrkowską 87. Choroby wewnętrzne,
płuc i serca. Przyjmuje od 8—9
rano i od 5—7 po południu.
fonuTele № 8410. 2554

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryczne i moczołpłc.
Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8.
Dla pań 5-6. Poczekałnia oddziel-
na. W niedziele od 8—1-jej.
Krótka 5, telef. 26-50. 1887